

POSLOVNO POROČILO KNJIŽNICE LAŠKO ZA LETO 2018

Pripravil
Matej Jazbinšek

Laško, februar 2019

Poslovno in računovodsko poročilo Knjižnice Laško za leto 2018 je sprejel Svet Knjižnice na 4. seji, 13. 3. 2019.

I SPLOŠNI DEL	3
II POSEBNI DEL	4
1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC	4
2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNICARSTVA	5
3 IZPOLNJEVANJE CILJEV – PROGRAMA ZA LETO 2018	5
3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI	6
3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC	7
3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev.....	7
3.2.2 Kader in dogodki na kadrovske področju.....	7
3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast	8
3.2.4 Računalniška opremljenost.....	9
3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI.....	10
3.3.1 Odprtost knjižnic	10
3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic.....	10
3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prirediteljev	12
3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge	13
3.3.5 Prireditvena dejavnost	13
3.3.6 Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško	14
3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI	16
3.4.1 Domoznanstvo.....	16
3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela	17
3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju	18
3.4.4 Stiki z javnostmi.....	19
3.4.5 Izobraževanje zaposlenih	19
3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA	20
4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV	20
5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM.....	22
6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA	23
7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA	23
8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI	23
9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU.....	24

I SPLOŠNI DEL

Naziv: Knjižnica Laško
Naslov: Aškerčev trg 4, 3270 Laško
Telefon; faks: 73 44 300; 73 44 303
E-pošta: info@knjiznica-lasko.si **Spletna stran:** www.knjiznica-lasko.si
Transakcijski račun: 01257-6030371663 UJP Žalec
Davčna in matična številka: 72905689, 5966949
Direktor: Matej Jazbinšek, dipl. komparativist in sociolog kulture, višji bibliotekar
tel.: 73 44 302, e-pošta: matej.jazbinsek@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Laško je osrednja knjižnica, ki deluje na območju občin Laško in Radeče.

Njeno mrežo sestavljajo enote:

Knjižnica Laško – osrednja knjižnica

Aškerčev trg 4, Laško; tel. 03 73 44 300, e-pošta: info@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Radeče – krajevna knjižnica

Ulica OF 2, Radeče; tel. 03 56 87 110, e-pošta: radece@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Rimske Toplice – krajevna knjižnica

Aškerčeva 6, Rimske Toplice; tel. 03 734 0350, e-pošta: rimske.toplice@knjiznica-lasko.si

Izposojevališče Šentrupert, Šentrupert 91, Šentrupert

Izposojevališče Zidani Most, Dom svobode, Zidani Most 12, Zidani Most

Izposojevališče Jurklošter, Lahov graben 6a, Jurklošter

Organiziranost zavoda, kratka predstavitev in zgodovina:

Knjižnica Laško razpolaga skupno s **1.060 m² prostora** (Laško 550 m², Radeče 200 m², Rimske Toplice 200 m², izposojevališča 110 m²) ter zaposluje vključno z direktorjem **8,1 strokovnega delavca** in **1,5 tehničnega delavca**. Razpolaga s **113.889 enotami** knjižničnega gradiva, v l. 2018 je znašal **prirast 3.448 enot**. Lani so imele vse knjižnice skupno **5.220 aktivnih članov**, ki so nas **obiskali 90.738-krat**, preko spletne strani pa ok. **12.923-krat**. Na dom in v knjižnici so si skupno **izposodili 199.893 enot knjižničnega gradiva**. Zavod izvaja pestro prireditveno dejavnost, lani smo organizirali **451 prireditev za odrasle in otroke**, ki jih je obiskalo **12.462 občanov**. V okviru knjižnice deluje tudi **Univerza za tretje življenjsko obdobje**, ki je imela v l. 2018 skoraj 100 rednih udeležencev, pri katerih smo v okviru **102 srečanj** zabeležili **1.272 obiskov**. Razvijamo tudi knjižnično-informacijsko dejavnost s pomočjo 20 računalnikov, namenjenih uporabnikom. Dejavnost knjižnice od njenih začetkov do konca l. 2013 je popisana v knjigi z naslovom *Premišljena hiša z veliko domišljije*.

Knjižnica Laško je del slovenskega knjižnično-informacijskega sistema, ki ga povezuje računalniški informacijski sistem COBISS, dejavnost pa določajo knjižničarska zakonodaja in standardi za splošne knjižnice. Financirata nas pretežno občini ustanoviteljici, s strani ministrstva za kulturo pa je sofinanciran nakup knjižničnega gradiva, ki je finančno nizek.

Knjižnica Laško ima kot zavod 20-letno zgodovino in je med zadnjimi v slovenskem prostoru začela delovati s profesionalnim kadrom, in sicer šele leta 1976. **Sedaj sodi glede na število prebivalcev, ki jim je namenjena, med manjše, a sorazmerno dobro razvite slovenske knjižnice**. S temeljnim knjižničnim gradivom dosegamo standarde, vedno manj z nakupom novosti, še manj pa s kadri in prostori. Od leta 1996 dalje smo bili na prostorskem področju deležni precejšnjih izboljšav v celotni mreži, in sicer v Laškem cca. 350 m² obnovljenih površin v letih 1999 in 2005, v Radečah 200 m² obnovljenih površin leta 2002 ter v Rimskih Toplicah 200 m² novih površin v letu 2010. Odtlej novih investicij na prostorskem področju ni več, knjižnica v Laškem pa je zaradi premajhnih in nefunkcionalnih prostorov v vedno večjih prostorskih težavah. Za nadaljnji razvoj Knjižnice Laško je občutno povečanje prostorov nujno, in to čim prej.

Knjižnica Laško je za redni program in za investicije v l. 2018 porabila 388.310,07 eur.

Direktor Matej Jazbinšek je bil imenovan 18. 6. 2014, člani Sveta Knjižnice Laško pa so:

predstavniki ustanoviteljic: Mojca Krivec, Bojan Bukovec, Breda Šuligoj (od januarja 2019);

predstavniki uporabnikov: Nuša Konec Juričič, Roman Tušek, Mojca Povše;

predstavniki zaposlenih: Veronika Drašček, Gabrijela Pirš (predsednica sveta), Barbara Rančigaj;

Dejavnosti in naloge Knjižnice Laško kot javne službe opredeljuje Zakon o knjižničarstvu, ki v 2. členu navaja naslednje dejavnosti:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

V 16. členu pa zakon še posebej govori o splošnih knjižnicah, ki poleg nalog iz 2. člena tega zakona v svojem okolju opravljajo še naslednje:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in rabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

16. člen Zakona o knjižničarstvu določa tudi, da so splošne knjižnice vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

II POSEBNI DEL

1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Knjižničarsko dejavnost urejajo zakonske in druge pravne podlage:

Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Laško (UL RS 114/03, 53/08)

- Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/01) ter Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1A) (UL RS 92/15)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov knjižnic (UL RS 19/03)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/03, 70/08, 80/12)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88/03)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS 105/03)
- Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (UL RS 85/10)
- Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti (UL RS 65/16)
- Pravilnik o bibliotekarskem izpitu (UL RS 75/16)
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (UL RS 107/08, 6/11)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018–2028
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (UL RS 45/1994 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor KPJS (UL 57/08 s spremembami)
- Nacionalni program za kulturo 2014–2017

Knjižničarstvo urejajo tudi Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002 s spremembami), Zakon o javnih zavodih (UL RS 12/91 s spremembami), Zakon o lokalni samoupravi (UL RS 72/93 s spremembami), Zakon o varnosti in zdravju pri delu (UL RS 43/11), Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (UL RS 21/95 s spremembami), Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS 86/04, 113/05, 51/07, 67/07), Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR) in druga zakonodaja, nanašajoča se na delo in poslovanje zavodov. Pri svojem delovanju se knjižnice ravna tudi v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev (1995) in Manifestom o splošnih knjižnicah (IFLA/Unesco, 1994). Plače ureja plačna zakonodaja za javni sektor in področna zakonodaja.

2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA

Osnova za dolgoročne cilje splošnih knjižnic na območju občin Laško in Radeče sta temeljna nacionalna strateška dokumenta za to področje – Nacionalni program za kulturo 2014–2017 in Strategija razvoja splošnih knjižnic 2013–2020.

Nekateri splošni cilji razvoja knjižnične dejavnosti, za dosego katerih si trajno prizadevamo, so:

- Zagotoviti splošen dostop do knjižničnega gradiva na vseh nosilcih, od klasičnih do elektronskih publikacij, knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov za namene vseh vrst izobraževanja, informiranja in kulturne rasti občanov v vseh življenjskih obdobjih.
- Zagotoviti primerno strokovno pomoč, svetovanje, informiranje, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško vzgojo in širjenje bralne kulture s strani knjižničnega kadra.
- Posodabljanje informacijsko tehnologijo in povečevati oddaljeni dostop do knjižnic.
- Pripomoči k enakopravnosti, demokratičnosti, kulturni blaginji v okolju delovanja ter soustvarjati možnosti za kvalitetnejše življenje tako posameznika kot tudi skupnosti.

V Strateškem načrtu Knjižnice Laško 2014–2019 pa najbolj izpostavljamo sledeče cilje:

- Ohranjanje doseženega nivoja, številčnosti in uporabe klasičnih knjižničnih dejavnosti in storitev ter uvajanje novih, predvsem na področju e-storitev, vseživljenjskega učenja, informacijskega opismenjevanja, projektne delo, dela z mladimi in dejavnosti na področju bralne pismenosti.
- Povečanje prostorov osrednje knjižnice v Laškem oz. nadaljevanje prizadevanj za umestitev prizidka h knjižnici.
- Razvoj mreže Knjižnice Laško, pri čemer mislimo na najbolj optimalno zagotavljanje dostopnosti do knjižničnih storitev vsem občanom.
- Nadaljevanje razvoja domoznanske dejavnosti v smislu ohranjanja vloge knjižnice kot povezovalnega akterja domoznanske dejavnosti v okolju.

Cilje za zagotavljanje pogojev za delovanje knjižnic nam določajo zakonodaja in standardi. Standardi za splošne knjižnice 2018–2028 dajejo velik poudarek na t. i. knjižnične vloge, ob tem pa še vedno ohranjajo tudi merljive kazalnike.

- **Povečanje prostorov v celotni mreži na cca 2.100 m²** s standardi predpisanih površin. Gre predvsem za knjižnične prostore osrednje knjižnice v Laškem in krajevne v Radečah. Trenutno je uporabna površina naših knjižnic cca **1.050 m²**, kar je polovično doseganje standardov.
- **Število zaposlenih** naj bi se približevalo standardom, po katerih naj bi Knjižnici Laško pripadalo **14,5 zaposlenega**. V letu 2018 je bilo 9,6 zaposlenega.
- **Temeljna zaloga 4 knjige** na občana je dosežena. Krajevna knjižnica naj bi imela najmanj 30 naslovov periodike, kar dosegamo, razen v izposojevališčih. Letni nakup naj bi znašal 250 knjig na 1.000 prebivalcev, kar ne dosegamo zaradi prenizkih sredstev.
- **Na 1.000 prebivalcev** naj bi bilo dostopno **1 uporabniško računalniško mesto**, kar dosegamo. Treba pa je opozoriti, da gre za zastarelo opremo, ki je zaradi financ ne zmoremo zamenjati.

3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2018

V Letnem načrtu navedemo po posameznih področjih širok nabor nalog oz. ciljev (tudi za daljše kot enoletno obdobje), iz katerih glede na vsakoletno situacijo izbiramo prioritete. Obseg in kvaliteta redne knjižnične dejavnosti sta, glede na kadrovske zasedenost, izredno velika. Zato moramo večino razpoložljivega časa vseh zaposlenih usmeriti v te dejavnosti, če jih ne želimo okrniti. Pri sorazmerno nizkem številu zaposlenih in velikih obremenitvah se tako pozna vsak malo večji izredni dogodek na kadrovske področju, npr. daljša bolniška odsotnost. Sproti moramo presoati in se odločati, v kaj bomo vložili svoje energije, tako da je bilo tudi v l. 2018 nekaj neizpoljenih nalog, ki pa niso bile prioritete, poleg tega pa smo vpeljali tudi nekaj pomembnih novosti v naši dejavnosti. Doseganje zastavljenih ciljev po posameznih področjih analiziramo v 4. poglavju.

3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI

V letu 2018 je imel Svet Knjižnice Laško (mandat 2016–2020) eno redno sejo (v marcu) in eno korespondenčno sejo. Svet je sprejel poslovno in računovodsko poročilo Knjižnice Laško za leto 2017, dal soglasje k Planu dela in Finančnemu planu za leto 2018, soglasje h Kadrovskemu načrtu, ocenil uspešnost direktorja, sprejel cenik storitev ter se seznanil s koledarjem redne letne odprtosti in poročili o odpisu osnovnih sredstev in knjižničnega gradiva. Enkrat je korespondenčno spremenil Pravilnik o sistemizaciji zaradi zahtev zakonodaje (sprememba se je nanašala na določitev plačnega razreda direktorja knjižnice).

Sodelovali smo z Občino Laško pri pripravi Lokalnega programa kulture 2018–2021; poglavje za Knjižnico Laško smo večinoma povzeli po obstoječem strateškem načrtu Knjižnice Laško, saj bomo v l. 2019 začeli oblikovati novega.

V juniju 2018 smo začeli z vodenjem dokumentacije knjižnice v programu Odos (po enotnem klasifikacijskem načrtu za splošne knjižnice Združenja splošnih knjižnic).

S sprejetjem Evropske uredbe o **varstvu osebnih podatkov** smo morali tudi v naših knjižnicah sprejeti določene ukrepe glede zbiranja osebnih podatkov naših uporabnikov in delovanja knjižnice (včlanitev in spremljanje našega celotnega delovanja). Med drugim smo: spremenili vpisnice za včlanitev v knjižnico (hkrati izbrisali neaktivne člane), preverili privolitve za klasično obveščanje o naših dogodkih, e-naslovnikom smo poslali elektronsko pošto s potrditvijo in strinjanjem z nadaljnjim pošiljanjem e-pošte (to je tudi razlog za zmanjšanje števila e-naslovnikov), oblikovali smo interne dokumente o obdelovanju osebnih podatkov, popisali smo zbirke podatkov, ki jih zbiramo pri svojem delovanju, in pripravili posebne pogodbe z našimi zunanjimi sodelavci (ki obdelujejo naše podatke). Do nadaljnjega smo zaposleno Jerico Horjak imenovali za pooblaščen osebo za varstvo osebnih podatkov. Na področju **varstva pri delu** smo v Knjižnici Laško izvedli preizkus delovanja sistemov aktivne požarne zaščite (avtomatski javljalniki požara, varnostna razsvetljava) ter izvedli vajo evakuacije. Po odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti s strani požarne inšpekcije (konec l. 2017), smo dobili pozitivno odločbo inšpekcije za vse tri krajevne knjižnice.

Na **računovodskem področju** smo sredi leta pripravili polletno finančno poročilo. Izvedena redna napredovanja so prinesla pravico do povišanja pri decembrski plači, že prej smo uskladili plačo direktorja, skladno z novo uvrstitvijo delovnega mesta po Uredbi o plačah direktorjev v javnem sektorju. Za to je bila tudi potrebna sprememba pravilnika o sistemizaciji. V letu 2018 je bila v Knjižnici Laško izvedena notranja revizija, ki je revidirala poslovanje leta 2017. Notranjo revizijo Občina Laško zagotavlja vsaka 3 leta, zadnja je potekala v letu 2015. Opravila jo je državna notranja revizorka Branka Cmerešek Rožencvet. V sklopu tega pregleda je računovodkinja Nina Mlakar posodobila Računovodski pravilnik Knjižnice Laško, ki je bil v sklopu revizije odobren. Tudi sicer ni bilo ugotovljenih nobenih večjih nepravilnosti. V letu 2018 je Občina Laško na Knjižnico Laško knjigovodsko prepisala del stavbe – Knjižnico Rimske Toplice, ki je povečala naše obveznosti do Občine za 95.233,00 EUR. Knjižno in neknjižno gradivo je po novih nabavah v skupni vrednosti 54.476,12 EUR in spremembi zaloge gradiva (vsakoletni odpis in vnos cen gradiva, ki prej ni imelo zabeležene vrednosti) naraslo skupno z 1.365.118,69 EUR na 1.421.827,24 EUR (od tega Laško 1.110.448,30 EUR, Radeče pa 331.378,94 EUR). V l. 2018 smo prvič morali sami kriti nadomestilo za stavbno zemljišče.

V proračunu Občine Laško smo se dogovorili za povišanje sredstev za materialne stroške (za 2.000 eur; zaradi stroška naročnine na program Odos), sredstva za nakup knjižničnega gradiva in investicije pa so ostala enaka kot v l. 2017. V proračunu Občine Radeče so se za 1.000 eur povišala sredstva za nakup knjižničnega gradiva, sredstva za materialne stroške in investicije pa so ostala enaka kot v l. 2017. Zaradi določenih ukrepov na državni ravni (višji regres, višji KAD, povišanja plač določenim skupinam zaposlenih), zaradi napredovanj v l. 2017 (višja plača s l. 12. 2017), nove uvrstitve direktorja (2 plačna razreda višje, po novi uredbi) in zaposlitvijo za krajši čas zaposlene knjižničarke za polni delovni čas (za 10 mesecev) smo načrtovali višje izdatke za plače v l. 2018; predvsem v Laškem. Temu ustrezno je bilo zagotovljeno njihovo financiranje s strani Občin. Proti koncu leta smo z Radečami uskladili računovodsko vodenje nakazovanja sredstev za plače in s tem tudi rešili težavo s premalo nakazanimi sredstvi za plače konec l. 2017.

3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC

3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev

Na **prostorskem področju** so bile s strani izvajalca po pridobitvi gradbenega dovoljenja opravljene številne aktivnosti, potrebne pred vložitvijo vloge za pridobitev uporabnega dovoljenja za podstrešje za osrednjo knjižnico v Laškem. Naročnik teh del je lastnik objekta – Občina Laško.

Glede povečanja prostorov knjižnice v Laškem smo se trudili na različne načine (eden izmed njih je bil tudi ideja za prireditveni paviljon na vrtu, ki pa zaradi spremembe gradbene zakonodaje sredi leta, ni bil več realna možnost). Prizadevali smo si tudi za umestitev prizidka ali novih prostorov knjižnice v OPN, za kar smo vložili tudi predlog za dopolnitve. Proti koncu leta smo se tudi z ustanoviteljem začeli bolj konkretno pogovarjati o realnih opcijah za povečanje prostorov. Prepričani smo, da gre za iskrene namere, zato si bomo za čim prejšnjo rešitev te problematike še bolj intenzivno prizadevali, saj je prostorska stiska že res alarmantna.

Spremljali smo aktivnosti v zvezi s projektom hortikulture ureditve Laškega, še posebej starega mestnega jedra, in si prizadevali za čim večje sodelovanje pri načrtovanju konkretne ureditve okolice knjižnice.

Na nivoju **knjižnične mreže** naše knjižnice že leta razmišljamo o potujoči knjižnici za oskrbo manjših krajev. V okviru območnosti (knjižnice celjske regije) je bila sprejeta odločitev, da ne bo skupnega bibliobusa, prav tako so hitro padle v vodo možnosti skupnega bibliobusa z zasavskimi občinami in Knjižnico Litija. Smo pa bili po odločitvi na Svetu posavskih občin in interesu Občine Radeče kot enakopraven partner sprejeti v projekt **Posavski bibliobus** (za območje občin Brežice, Krško, Kostanjevica na Krki, Sevnica in Radeče). Po več preučitvah, pogovori s partnerji in tudi z ustanoviteljem smo se poleti odločili, da sprva sodelujemo samo z območjem občine Radeče, pri čemer smo v pogodbi vseh sodelujočih opredelili, da se lahko kasneje vključi tudi območje občine Laško. V drugi polovici leta 2018 smo se direktorji 4 sodelujočih knjižnic pri projektu Posavski bibliobus srečevali tako rekoč tedensko in izvedli številna strokovna dela (navedeno v poglavju Izredna strokovna dela), potrebna za sam projekt in konkretno za prijavo na javni poziv ministrstva za kulturo (jeseni 2018), ki v 60–70 % sofinancira investicijo. Na javnem pozivu so nam bila sredstva za Posavski bibliobus tudi odobrena.

Zaradi nizkih investicijskih sredstev in nejasne prostorske situacije v Laškem smo izvedli le manjše nujne investicije:

- Za Knjižnico Laško smo kupili novo ozvočenje in konferenčni mikrofoni, računalnik s programom Office, tiskalnik, omaro na odprtih kolesih, kotno omarico za časopis, sesalnik, mobilni telefon in stensko previjalno mizo.
- Za Knjižnico Rimske Toplice smo nabavili čitalec črtnih kod.
- V radeški knjižnici smo nabavili računalnik s programom Office. Zamenjali smo razsvetljavo v celotnem prostoru, s čimer si obetamo prihranek pri strošku elektrike in lažje vzdrževanje.
- Večino investicijskega stroška (v deležu za obe Občini) je predstavljala postavitve nove spletne strani knjižnice.

3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju

Večji del leta 2018 je bilo v Knjižnici Laško zaposlenih 9,6 delavca, in sicer 8,1 strokovnega delavca – skupaj z direktorjem, računovodkinja in strokovna delavka za celoten zavod (kombinirano delovno mesto) in 0,5 čistilke za Knjižnico Laško.

Zaposleni so bili naslednji delavci:

- bibliotekarka (bibliotekarska specialistka) – vodenje del v COBISSu, sodelovanje pri nabavi, organizaciji dela v izposoji, domoznanstvu, izvajalka strokovno urejevalnih del, informatorka,
- bibliotekarka (višja b.) – informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del ter izvajalka prireditev,
- bibliotekarka (samostojna b.) – informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del in del na računalniškem področju, izposojevalka ter izvajalka prireditev,
- višja knjižničarka (samostojna b. sodelavka) (0,5 EPZ) – informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za odrasle in otroke v Knj. Radeče; delavka je polovično upokojena,
- višja knjižničarka (0,63 EPZ) – informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za otroke v Knj. Radeče (4 mesece jo je nadomeščal višji knjižničar, ki je izvajal enake naloge),
- knjižničarka (samostojna knjižničarska referentka) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih Toplicah, svetovalka, izvajalka prireditev za otroke,

- knjižničarka (samostojna k. referentka) (0,5 EPZ) – izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem, svetovalka, zadolžena za blagajno; delavka je polovično upokojena,
- knjižničarka (samostojna k. referentka) (0,5 EPZ) – zadolžena za računalniški vnos knjižničnih novosti, odpis gradiv, vsebinsko kontrolo računov, sivo literaturo; delavka je polovično upokojena,
- knjižničarka (k. referentka) – izposojevalka gradiv v Laškem in Rimskih T., opravlja še pomožna strokovna dela ter sodeluje pri izvajanju prireditev,
- računovodkinja in strokovna delavka za poslovno-sekretarska dela – v letu 2018 je 60 % časa porabila za računovodstvo, ostalo pa za administrativna in knjižničarska dela,
- čistilka (0,5 EPZ) – opravlja tudi zaščito knjižnega gradiva in kurirska dela;
- direktor, dipl. komparativist in sociolog kulture (višji b.) – strokovno in poslovno vodi zavod, skrbi za primerne pogoje dela, vodi nabavo knjižničnega gradiva, organizacijo prireditev za odrasle v Laškem in Rimskih Toplicah ter domoznanstvo.

Za vzdrževanje in razvijanje računalniškega sistema v najmanjšem nujnem obsegu še naprej skrbi pogodbeni delavec, prav tako za 3-urno izposojevalno delo otrokom v knjižnici v Šentrupertu ter za 3-urno izposojevalno delo v Zidanem Mostu in Jurkloštru. Študentka opravlja redno izposojevalno delo v Šentrupertu 2 uri tedensko. Dijakinja je v okviru programa MEDI v Knjižnici Laško opravila cca 20 ur prostovoljskega dela. Čiščenje knjižnice v Radečah izvaja servis.

Po dogovoru z Občino Laško konec leta 2017 smo s 1. 3. zaposleni na delovnem mestu knjižničar V za določen čas (do 31. 12. 2018) zaposlitev s krajšim delovnim časom (25 ur tedensko) spremenili v polni delovni čas – zaradi povečanega obsega dela (predvsem vnos vrednosti knjižničnega gradiva za nazaj, za katero to ob inventarizaciji ni bilo določeno – cca 22.000 enot, zaradi knjiženja knjižničnega gradiva kot osnovnega sredstva), kar nam je omogočila tudi obstoječa sistemizacija. Skladno s tem in v dogovoru z ustanoviteljem smo v začetku leta odstopili od že odobrene zaposlitve prek javnih del.

Zaradi odhoda zaposlene višje knjižničarke v Radečah na porodniški dopust smo s septembrom za določen čas zaposlili višjega knjižničarja (v juniju smo izvedli razpis in izbiro kandidatov). V poletnem času smo v dogovoru z ustanoviteljem nadomeščanje izvedli s počitniškim delom.

V začetku leta je bila skladno z novo uredbo o plačah direktorjev v javnem sektorju korespondenčno spremenjena sistemizacija in temu ustrezno povišan tudi plačni razred direktorja (ustanovitelj je pridobil soglasje ministrstva k uvrstitvi direktorja v plačni razred).

S 1. 4. 2018 sta redno napredovali 2 zaposleni (glede na zakonodajo je bil višji plačni razred upoštevan s plačo za december 2018). Direktorju je bil z 31. 5. 2018 podeljen višji strokovni naziv.

V skladu z zakonodajo je bilo izvedeno usposabljanje 2 zaposlenih iz varstva pri delu in 2 zaposlenih iz prve pomoči. Tri zaposlene so bile napotene na obdobjni zdravstveni pregled.

Povišana zaposlitev za določen čas je bila dobrodošla. Dejstvo pa je, da je število zaposlenih za izvajanje rednih nalog je prenizko, kar potrjujejo pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in standardi za splošne knjižnice, zato so obremenitve sorazmerno visoke. Najbolj podhranjeno je področje vzdrževanja računalniškega sistema. Obstoječi kader težko zmore uvajati vedno nove storitve, težave pa so evidentne pri kakršni koli odsotnosti. Veliko dela zaposleni opravimo tudi prostovoljno (predvsem prireditvena dejavnost, Univerza za tretje življenjsko obdobje).

3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast

Tabela: Knjižnična zaloga na dan 31. 12. 2018

KNJIŽNICA	Knjižnična zaloga (stanje 31. 12. 2018)			
	knjige	serijske publikacije letniki	Neknjižn. gradivo	SKUPAJ
Laško	59.435	1.771	5.398	66.604
Radeče	23.364	243	1.248	24.855
Rimske Toplice	16.672	181	834	17.687
Izposojevališča	4.599	49	95	4.743
Skupaj	104.070	2.244	7.575	113.889

Konec leta smo imeli v vseh knjižnicah skupaj 113.889 enot temeljne knjižnične zaloge. Odpis je v letu 2018 znašal 571 enot.

Nabava in obdelava knjižničnega gradiva potekata centralno v Knjižnici Laško. Ker smo omejeni s sredstvi (pa tudi s prostorom), določeno domoznansko, čitalniško ter zahtevnejše strokovno in leposlovno gradivo kupujemo v enem izvodu za osrednjo knjižnico, nato pa kroži po enotah oz. ga po potrebi meddodelčno izposojamo. Lani smo v četrtinskem deležu za 51 izvodov zahtevnejšega čitalniškega in strokovnega gradiva za osrednjo knjižnico bremenili tudi radeška sredstva (501 eur).

Kolekcije knjižnih novosti za izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu krožijo – zamenjamo jih trikrat letno. Te zbirke dopolnjujemo tudi s preseljenimi kolekcijami iz osrednje knjižnice in s sprotno izposojajo gradiv, ki jih potrebujejo tamkajšnji člani.

Tabela: Prirast po vrstah gradiva v letu 2018 – št. enot

KNJIŽNICA	Nakup knjižničnega gradiva			Darovi- skupaj	Skupen prirast v letu 2018			
	Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Skupaj		Knjige	serijske publikacije	Neknjiž gradivo	SKUPAJ
Laško	1.662	137	1.799	214	1.732	125	156	2.013
Radeče	652	45	697	70	679	29	59	767
Rimske T.	364	18	382	122	441	24	39	504
Izposojevališča	124	1	125	39	157	6	1	164
SKUPAJ	2.802	201	3.003	445	3.009	184	255	3.448

(op.: V prvem delu tabele (nakup) so v rubriki Knjižno gradivo upoštevane knjige in serijske publikacije skupaj.)

V letu 2018 smo kupili 3.003 enot knjižničnega gradiva, 445 enot pa je bilo podarjenih, skupno je znašal prirast 3.448 enot. Za nakup smo porabili 65.729,69 EUR, in sicer 30.000,00 EUR Občine Laško, 9.000,00 EUR Občine Radeče, 7.779,69 EUR lastnih sredstev in 18.941,00 EUR sredstev ministrstva za kulturo (od tega 2.500,00 EUR za spletni portal e-knjig Biblos).

V prijavi na neposredni poziv za nakup knjižničnega gradiva smo načrtovali nakup 270 enot knjižničnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar je skupno 4.780 enot. Zaradi nezadostnih sredstev smo ga že v planu znižali na 3.115 enot. Sicer smo se pri načrtovanju in realizaciji držali vseh zahtev poziva Ministrstva za kulturo.

Razmerje v nakupu naslovov med strokovno literaturo in leposlovjem je bilo 54,7 : 45,3 med literaturo za odrasle in otroke pa 67,1 : 32,9. Kupili smo predpisano število z MIK in Javne agencije za knjigo podprtih publikacij, del s področja slovenistike, humanistike in kvalitetnejših prevodov. Podrobnejša struktura nabavljenih izvodov je razvidna iz tabele.

Tabela: Prirast knjižničnega gradiva (izvodi) po strokovni klasifikaciji (UDK) v letu 2018

UDK	0	1	2	3	5	6	7	80	82.0	82 leposlovje	9	SKUPAJ
Št. enot	274	157	41	213	103	248	330	39	20	1.827	196	3.448

Razlaga strokovnih skupin po UDK

0 – enciklopedije, računalništvo, 1- filozofija, psihologija, etika, 2 – verstva, 3 – družboslovje, ekonomija, pravo.. 4 – skupina ni zasedena. 5 – naravoslovje, 6 - uporabne vede, medicina, tehnika, kmetijstvo... ,7 – arhitektura, umetnost, glasba, šport, videoposnetki, glasbeni posnetki, 80 – jezikoslovje, 82.01/09 – literarna teorija in zgodovina, 82 – leposlovje, 9 – zgodovina, zemljepis, domoznanstvo

Na nivoju območnosti (območje 12 knjižnic na Celjskem in v Zasavju) se prek financiranja ministrstva za kulturo uspešno izvaja brezplačna medknjižnična izposoja strokovnega in študijskega knjižničnega gradiva za člane knjižnic. V letu 2018 smo mi drugim knjižnicam posredovali 84 medknjižničnih izposoj, prejeli pa smo jih 92.

V zadnjih letih, ko so naša sredstva za nakup knjižničnega gradiva precej zmanjšana, je postalo očitno, da je ta primankljaj nenadomestljiv. Zaradi tega moramo močno izbirati pri nabavi, jo omejevati, nabava s konca leta pa se praviloma prestavi v začetek prihodnjega. Za čim manjšo trajno škodo naših knjižničnih zbirk še vedno večino lastnih sredstev porabimo za nakup knjižničnega gradiva, tudi za ceno zniževanja investicij in določenih materialnih stroškov, ki jih delno prav tako pokrivamo z lastnimi sredstvi.

3.2.4 Računalniška opremljenost

Glede na prostorsko omejenost naših knjižnic smo z računalniško opremljenostjo dosegli optimalno stanje, kar je tudi razlog, da se število računalnikov po naših knjižnicah v zadnjih letih ne spreminja. Trudimo se, da vsaj za silo vzdržujemo korak s tehnološkim razvojem, vendar smo pri tem zaradi

zastarelosti skoraj vseh računalnikov v naši mreži in potrebnega finančnega vložka v tehnološki razvoj, težko uspešnejši.

Kljub siceršnjemu slabemu stanju smo veseli, da je optični internet po novem na razpolago tudi v Knjižnici Rimske Toplice (da bo uporaba le-tega optimalna, moramo kupiti nove usmerjevalnike povezav, kar velja tudi za Laško). Ob tem velja omeniti, da smo hkrati s prehodom na optiko tako v Laškem kot v Rimskih Toplicah zamenjali telefonskega operaterja (T-2 namesto Telekoma). V nekaj mesecih se je odločitev po cenovni in tehnološki plati potrdila kot dobra. Nekaj imamo težav s prenosom signala alarmnega varovanja, kar pa je v fazi reševanja.

Uporabniki so lahko v osrednji knjižnici v Laškem uporabljali 10 računalniških mest, 3 tiskalnike in skener (zamenjali smo dotrajani črno-beli tiskalnik za uporabnike). V Radečah so razpolagali s 4 računalniki (enega smo zamenjali z novim), 2 tiskalnikoma in skenerjem, v Rimskih Toplicah pa s 3 računalniki in 2 tiskalnikoma. V vseh naših izposojevališčih je uporabnikom na voljo 1 uporabniško mesto, kjer lahko dostopajo do interneta in uporabijo tiskalnik.

Zaposleni pri svojem delu uporabljamo 14 osebnih računalnikov: zamenjali smo direktorjev dotrajani računalnik in programsko posodobili računalnike, ki so posodobitev še omogočali. Dejstvo je, da bi bila večina računalnikov potrebna zamenjave. Uporabljamo tudi 1 prenosni računalnik, 1 tablični računalnik, 1 strežnik, 3 črno-bele in 3 barvne tiskalnike (od tega imamo v najemu eno multi-funkcijsko napravo) ter 3 LCD-projektorje.

V vseh knjižnicah skupaj je računalniška opremljenost sledeča: 37 računalnikov, 15 tiskalnikov, 3 skenerji, 1 tablični računalnik in 3 LCD-projektorji. Zaradi specifičnega dela imamo še 8 specialnih tiskalnikov in 8 čitalcev črtnih kod (izposoja in obdelava gradiva).

Žal naša računalniška opremljenost ni primerna izobraževalno-informacijski funkciji knjižnice. Veseli smo, da smo uspeli posodobiti vsaj nekatere računalnike, ki so imeli sistem Windows XP, s sistemom Windows 10, da so ostali vsaj delno zaščiteni in na razpolago uporabnikom, ki bodo, vsaj upamo, tako doživeli prijaznejšo uporabniško izkušnjo uporabe računalnikov v naših knjižnicah. Še vedno nujno potrebujemo trajnejšo rešitev, nakup novih računalnikov v vsej mreži, ki pa je brez posluha lokalne skupnosti ali državnih služb, z našimi finančnimi sredstvi nedosegljiva.

3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI

3.3.1 Odprtost knjižnic

Vse naše knjižnice skupaj so bile večino leta 2018 odprte 89 ur tedensko (Laško 45 ur, Radeče 23 ur, Rimske T. 14 ur, Jurklošter in Zidani Most po 2 uri, Šentrupert 3 ure). Zahteve uredbe glede odprtosti smo po številu ur dosegli. Nimamo pa z njo v Laškem povsem usklajene dnevne razporeditve ur.

V izposoji so v preteklem letu delali 1 ali 2 bibliotekarki, 2 višja knjižničarja ter 2 ali 3 knjižničarke (odvisno od frekvence obiskov).

3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic

Tabela: članstvo in obisk naših knjižnic

Knjižnica	Članstvo v knjižnicah		Obisk knjižnice (zaradi izposoje gradiva na dom in v čitalnici)	
	Število članov knjižnic	% prebivalcev včlanjenih v knjižnico	Število obiskov	število obiskov knjižnice na prebivalca
Laško	2.815	31,4	54.464	6,1
Radeče	1.177	28,0	18.260	4,3
Rimske T.	752	39,2	12.510	6,5
Jurklošter	132	18,4	963	1,3
Šentrupert	138	18,9	1.166	1,6
Zidani M.	206	29,8	1.568	2,3
SKUPAJ	5.220	30,3	88.931	5,2

Pri izračunih smo uporabljali naslednje podatke glede števila prebivalcev posameznih krajev: Laško 8.970, Radeče 4.202, Rimske Toplice 1.920, Jurklošter 718, Šentrupert 730, Zidani Most 690, (17.230)

Aktivni člani so člani, ki so v letu 2018 imeli prek COBISSa zabeležen vsaj en obisk v Knjižnici Laško. Takšnih je bilo 5.220, kar je najvišje doseženo število do zdaj. Ker z eno izkaznico včasih obiskuje knjižnico tudi več družinskih članov, je to število dejansko še višje.

Pri nas je bilo l. 2018 30,4 % prebivalcev članov knjižnic, in sicer v Laškem 31,4 %, v Radečah 28 % in v Rimskih Toplicah 39,2 %. V Sloveniji pa jih je bilo v letu pred tem 22,8 %.

V tabeli je predstavljen tudi obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanj, rezervacij, obiska čitalnice ali uporabe računalnika, ki je skupno znašal 90.738. Vključno s prireditvami, aktivnostmi v okviru UTŽO in skupnim obiskom v okviru prireditve Laško med obema vojnama – cca 500 obiskovalcev (vse skupaj 14.234 obiskovalcev) pa **104.972 fizičnih obiskovalcev**. Če prištejemo še obiske naše spletne strani od doma (12.923), obiske naših vsebin na spletnih portalih (Kamra, Biografski leksikon), ki jih je bilo več kot 13.030, in oddaljenih dostopov – 536 (Biblos, e-baze), **je imela naša knjižnica skupno preko 131.461 obiskovalcev**.

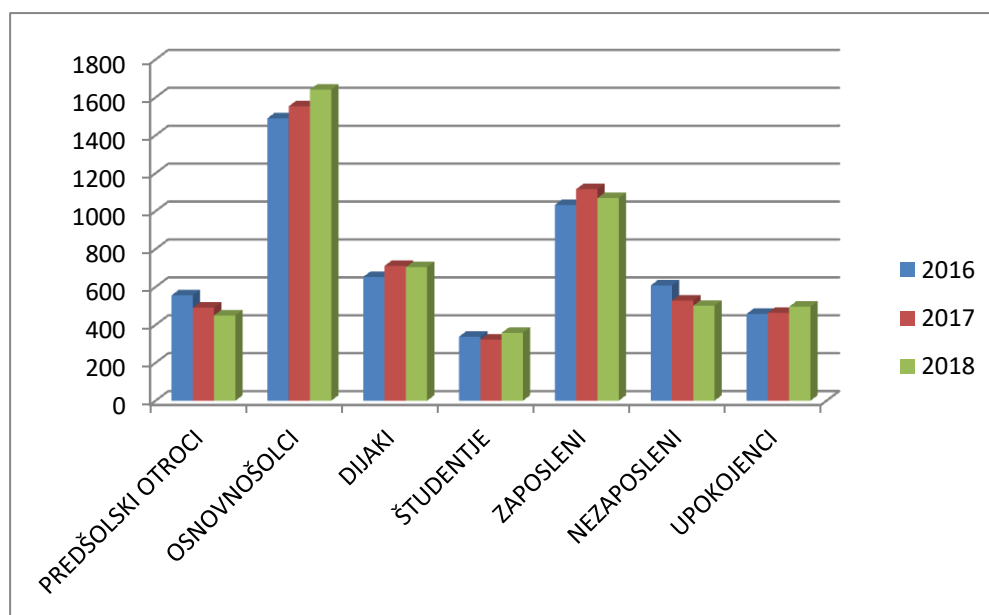
Obisk knjižnic zaradi izposoje na dom je znašal **65.636** (Laško 39.494, Radeče 12.815, Rimske Toplice 9.630, izposojevališča 3.697).

Naš občan je knjižnice zaradi izposoje na dom obiskal 3,8-krat, in sicer Laščan 4,4-krat, Radečan 3-krat in Rimljan 5-krat, občan, ki gravitira na izposojevališča, pa 1,7-krat.

Struktura članov Knjižnice Laško v letu 2018 je bila sledeča:

450 predšolskih otrok oz. 8,6 %, 1.641 osnovnošolcev – 31,4 %, 705 dijakov – 13,5 %, 358 študentov – 6,9 %, 1.069 zaposlenih – 20,5 %, 501 nezaposleni – 9,6 %, 496 upokojevcov – 9,5 %.

Grafikon: Struktura članov Knjižnice Laško v letih 2016 do 2018

3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prireditev

Tabela: Izposoja na dom in v knjižnici ter število in obisk prireditev

Knjižnica	Izposoja na dom in v knjižnici		Število prireditev in obisk le teh			
	Število izposojenih enot	Št.izposoj. enot na prebivalca	Prireditve za mlade		Prireditve za odrasle	
			število	obisk	Število	obisk
Laško	123.173	13,7	232	5.667	26	1.681
Radeče	40.604	9,7	64	1.723	9	324
Rimske T.	29.011	15,1	71	1.885	7	570
Jurklošter	1.518	2,1	10	70		
Šentrupert	2.530	3,5	10	170		
Zidani Most	3.057	4,4	22	372		
SKUPAJ	199.893	11,6	409	9.887	42	2.575

V tabeli je predstavljena izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici (branje in uporaba gradiv v čitalnici in v drugih območjih je štetu prek vzorcev).

V tabeli in v nobenih statistikah prireditev nismo šteli aktivnosti knjižnice pri prireditvi Laško med obema vojnama. Pripravili smo 'pogovor s Tonetom Seliškarjem' (cca 150 obiskovalcev), bibliopedagoško 'vodenje' po javni ljudski knjižnici iz l. 1927 za osnovnošolske razrede (cca 150 obiskovalcev) in delavnice izdelave knjižnih kazalk za osnovnošolske razrede (cca 200 obiskovalcev). Ob tem drugih obiskovalcev "javne ljudske knjižnice iz l. 1927" niti ne upoštevamo. Iz zgoraj naštetega smo skupno število obiskovalcev (500) prišteli le k vsoti vseh fizičnih obiskov knjižnice.

Po dvigu v l. 2017 spet beležimo številčno znižanje izposoje na dom. Na tem mestu velja poudariti, da je znižanje števila obiskov zaradi izposoje na dom le malenkostno in še vedno drugo najvišje v zadnjih nekaj letih (za l. 2017), kar lahko pomeni, da ljudje knjižnic ne obiskujejo manj, si pa izposodijo manj izvodov gradiva.

Izposoja knjižničnega gradiva samo na dom je pri nas v letu 2018 znašala 161.843 enot oz. 9,4 enote na občana, in sicer: Laško 99.441 enot oz. 11,1 na občana, Radeče 31.564 enot oz. 7,5 na občana, Rimske T. 23.951 enot oz. 12,8 na občana, Šentrupert 2.468 enot oz. 3,4 na občana, Jurklošter 1.483 enot oz. 2,1 na občana in Zidani Most 2.936 enot oz. 4,2 na občana. **Povprečna izposoja knjižničnega gradiva na slovenskega državljan pa je v letu pred tem znašala 11,3 enote.**

Izposoja gradiva na dom je v enoti Laško v letu 2018 obsegala 93,2 % knjig, 1,5 % revijalnega tiska in 5,3 % neknjižnega gradiva.

Za izboljšanje bralne kulture in njene kvalitete smo v letu 2018 poleg prireditev in redne bibliopedagoške dejavnosti organizirali:

Za otroke: Predšolsko bralno značko, ki jo je letos osvojilo 332 otrok, izvajamo z otroci Vrta Laško vključno z vsemi podružničnimi enotami. Na rednih pravljinih uricah smo otroke seznanili s knjižnico, jim jo predstavili na njim ustrezen način in jih vpisali v knjižnico. Prvošolci in njihove starše vsako leto nagovorimo z informativno zgibanko, v kateri ponovno predstavimo naše osnovne dejavnosti, namenjene njim. Osnovnošolci nas največkrat obišejo na raznovrstnih bibliopedagoških urah, sedmošolci v povezavi s projektom Rastem s knjigo, z večino učencev višje stopnje pa smo reševali vseslovenski Megakviz (492 otrok iz Laškega in Rimskih Toplic). Skozi vse leto so po naših knjižnicah 1-krat do 2-krat tedensko potekale pravljinih urice, občasno delavnice, enkrat mesečno pa popoldanske pravljice. V knjižnicah smo gostili 2 lutkovni predstavi, ki si jih je ogledalo 263 otrok, po podružničnih šolah pa so ponovno krožili Knjižnični nahrbtniki, ki se jih učenci vedno znova zelo razveselijo. Našo poletno bralno akcijo Poletni bralci, so učenci toplo sprejeli – letos jih je sodelovalo kar 167. Na zaključno prireditev smo povabili izjemno pravljničarko Anjo Štefan, ki je navdušila vse mlade bralce in njihove sorodnike ter knjižnični vrt "spremenila" v pravljino deželo (250 obiskovalcev). Učencem iz Laškega, ki sodelujejo pri branju za Slomškovo bralno priznanje, so se ponovno pridružili še učenci iz Rimskih Toplic in Šmiklavža. V preteklem letu smo pričeli z novo dejavnostjo za učence 4., 5. in 6. razredov – z bralnim tekmovanjem Branje = neskončno potovanje. Izmed 40 prijavljenih učencev, ki so se med seboj "pomerili" v glasnem branju, smo izbrali 3 Carje neskončnega branja. Hkrati z bralnim

tekmovanjem smo učencem z bralnimi težavami ponudili pomoč z individualnimi bralnimi uricami (sodelovala sta 2 učenca).

Za odrasle: Za odrasle bralce ob rednem svetovanju in priporočilih, ki so vsakodnevna praksa, skrbimo z utečenimi projekti - na kvalitetne nove izdaje opozarja projekt Priporočamo, v katerega se vključujemo, dobra spletna stran slovenskih bibliotekarjev Dobreknjige.si, tematsko izpostavljam knjige (ali manjše razstave) ob naših prireditvah, obletnicah in pomembnejših datumih v kulturi. Pripravljamo Bralno značko za odrasle, ki smo jo preoblekli v novo vizualno podobo in kjer se je število odraslih bralcev ustalilo (nekje med 120 in 130 rednih bralcev in v nadaljnjih letih rasti ne pričakujemo); ta celoletna aktivnost s seboj prinese nekaj odmevnih dogodkov, ki napolnijo bodisi avditorij laškega gradu (začetek BZ), dvorano kulturnega centra (osrednji dogodek BZ) ali prireditveni prostor naše knjižnice (zaključek BZ) - vselej z istim namenom: opozarjati na kvalitetne knjige. V Cankarjevem letu smo pri Bralni znački za odrasle brali tudi Cankarja in - v sodelovanju s KD Koral - "z njim" napolnili dvorano kulturnega centra ob še eni priložnosti. Zaradi pomanjkanja prostora smo prekinili akcijo Večno lepe knjige, zaradi pomanjkanja kadra in povečanega obsega dela na drugih področjih se posebnih izobraževanj na področju branja odraslih nismo udeleževali, smo pa pogosteje pripravljali bukvarno.

3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge

Ponosni smo, da smo lani uspeli izdelati novo spletno stran, ki je preglednejša in bolj prijazna za uporabnike. Zabeležili smo 12.923 obiskov – 92 % več kot v letu 2017.

Preko družbenega omrežja Facebook dosežemo vedno več sledilcev in uporabnikov knjižnice, saj komuniciramo s 1.088 uporabniki (7,6 % porasta). Veseli smo vedno boljšega odziva uporabnikov tudi na družbenem omrežju Instagram, ki smo ga začeli uporabljati jeseni (128 sledincev). Trudimo se, da smo aktivni tudi na portalu Kamra, saj bi radi razširili njegovo uporabo. Lani smo prispevali 4 objave v Album Slovenije, 2 novici, in 3 multimedijske elemente, beležili pa smo 1.505 ogledov. 11.525 (1.276 več kot leta 2017) vpogledov so imela gesla, ki smo jih kot knjižnica prispevali v Spletni biografski leksikon celjske regije in Zasavja.

Uporaba računalnikov v naših knjižnicah se je to leto zvišala (za 19 %), zabeležili smo skupaj cca 1.807 obiskov, od tega 1.357 v krajevnih knjižnicah in cca 150 v vsakem izposojevališču. Za 4 % višji je bil obisk spletne storitve Moja knjižnica, skupaj 2.542 obiskov (704 naročil prostega knjižnega izvoda, 482 rezervacij sposojenega gradiva in 1.356 podaljšanj).

Podatkovne baze podatkov, ki smo jih imeli naročene in so bile našim uporabnikom na razpolago preko oddaljenega dostopa, so: Ius info, Find Info, Ebsco host, E-bonitete in arhiv časopisa Večer. Kljub promociji omenjenih podatkovnih baz ob rednem svetovalnem delu njihova uporaba ni takšna, kot bi si želeli (tudi na širšem celjskem območju). Zabeležili smo 395 sej, kar sicer pomeni 22-odstotno rast.

V letu 2018 je ponovno zrasla izposoja elektronskih knjig preko portala Biblos, ki so ga posodobili in naredili prijaznejšega uporabnikom. Zabeležili smo 141 izposoj (v preteklem letu jih je bilo 88), veseli nas, da tehnološko večji uporabniki posežejo po elektronskih izdajah knjig (predvsem, če so v tiskani verziji rezervirane). Tudi v prihodnjem letu se bomo trudili, da uporabnikom zagotovimo gradivo, ki si ga želijo, in jim z uporabo ustreznih podatkovnih zbirk posredujemo potrebne informacije.

Kljub tehnološkemu pomanjkanju, ki smo ga opisali v poglavju Računalniška opremljenost, se trudimo, da vsaj s pomočjo računalniških tečajev v okviru UTŽO opravimo osnovna informacijska izobraževanja za uporabnike. O osnovnih in nadaljevalnih računalniških tečajih za starejše poročamo v poglavju o delovanju UTŽO.

3.3.5 Prireditvena dejavnost

Za odrasle: Za odrasle smo pripravili **42 prireditev** (literarni večeri, domoznanska predavanja oz. srečanja, strokovna in potopisna predavanja), in sicer v Laškem 26, v Radečah 9 in v Rimskih Toplicah 7. V Laškem smo poleg navedenih prireditev pripravili še nekaj tematskih razstav, za katere nismo šteli ljudi, ki so jih videli, so pa to vse obiskovalci knjižnice. Posamezne razstave so na ogled od dva do tri mesece. Prav tako smo tematske razstave pripravili tudi v Radečah in Rimskih Toplicah. Vse prireditve je obiskalo **2.575 občanov** (brez ogleda razstav), in sicer v Laškem 1.681, v Radečah 324 in v Rimskih Toplicah 570.

Otroški program zajema ure pravljic, ustvarjalne delavnice, lutkovne predstave, bibliopedagoške ure, manjše knjižne razstave, druge organizirane dejavnosti za otroke in nekatere večje prireditve. Za otroke je bilo pripravljenih **409 prireditev**, in sicer 232 v Laškem, 64 v Radečah, 71 v Rimskih Toplicah, 22 v Zidanem Mostu, 10 v Šentrupertu in 10 v Jurkloštru, ki jih je obiskalo **9.887 otrok** – v Laškem 5.667, Radečah 1.723, v Rimskih Toplicah 1.885 in v izposojevališčih 612 otrok.

Skupaj smo pripravili 451 prireditev, ki se jih je udeležilo 12.462 obiskovalcev, 12 tematskih in veliko manjših priložnostnih razstav.

V Laškem je bilo skupaj organiziranih 258 prireditev (7.348 obiskovalcev), v Radečah 73 (2.047 obiskovalcev), v Rimskih Toplicah 78 (2.455 obiskovalcev), v Šentrupertu 10 (170 obiskovalcev), v Zidanem Mostu 22 (370 obiskovalcev) in v Jurkloštru 10 prireditev (70 obiskovalcev).

Številčni obseg prireditev je bil v letu 2018 višji kot prejšnje leto – za 3 % število in za 12 % obisk.

Prizadevamo si za visoko kvaliteto prireditev in za dober odziv pri občanih. K načrtovanju in izvedbi pristopamo odgovorno, gospodarno, resno in predano, saj so pomembni kulturni in izobraževalni dogodki v naših okoljih potrebni. Posebno pozornost namenjamo domačinom, katerih delo na takšen način predstavljamo občanom, si prizadevamo za vsebinsko pestrost in raznovrstnost ter za čim več sodelovanj.

Predvsem z otroškimi prireditvami, kolikor utegnemo, pa tudi s prireditvami za odrasle, se trudimo čim bolj pokriti manjše kraje, kjer so naša izposojevališča ali podružnice vrtca oz. šol. Prireditve so, predvsem za odrasle, praktično vse opravljene v prostem času.

V primerjavi s slovenskimi povprečji izvajamo veliko prireditev (predvsem za predšolske otroke), kar je razvidno tudi v številu le-teh na knjižničnega delavca (slovensko povprečje je 20,8 prireditve na knjižničnega delavca, naše pa 47,2).

V letu 2018 bi izpostavili prireditve, ki so bile povezane s praznovanjem Cankarjevega leta (predavanje ddr. Igorja Grdine in predstavi Cankarjevih 12 ljubezni). Pripravili smo razstavo in večer z jezikoslovcem dr. Tomom Korošcem ob njegovi 80-letnici ter sodelovali pri kavarniškem večeru z njim ter gostili še enega pomembnega Laščana, kontrabasista Iztoka Hrastnika, dunajskega filharmonika. Vedoželjno smo se vključili v prireditev Laško med obema vojnoma. Zamislili smo si prikaz knjižnice iz leta 1927, ko je kot javna ljudska knjižnica delovala na OŠ v Laškem. "Obiskal" nas je tudi pisatelj Tone Seliškar. V rimski knjižnici smo pripravili Spominski večer, posvečen Frančku Knezu, ter domoznanska večera z akademskima slikarjema Mirom Zupančičem in Jožetom Vodlanom z razstavama njunih slik. Najbolj obiskana prireditev v letu je tradicionalna proslava ob dnevu reformacije, osrednja prireditev bralnih aktivnosti knjižnice. Letos sta nam večer, ki se ga je udeležilo okrog 200 obiskovalcev, obogatila igralka Milena Zupančič in pisatelj Tadej Golob, s katerima se je pogovarjala Jedrt Jež Furlan. Glasbeno pa je občinstvo razvajal harmonikar prof. Dejan Kušer.

Pripravili smo nekaj literarnih večerov (imeniten je bil dogodek s pesnikom, lanskoletnim prejemnikom Prešernove nagrade Borisom A. Novakom), veliko pestrih strokovnih, potopisnih idr. predavanj, imenitne zaključke dejavnosti za otroke, kjer je še posebej izstopala prireditev ob zaključku Poletnih bralcev s pravljničarko in pisateljico Anjo Štefan, in tradicionalni majski koncert v Lurdu. Enajsto sezono bralne značke smo tudi tokrat skupaj z našimi zvestimi bralci pričeli na gradu Tabor, kjer se nam je predstavila Dramska skupina Lux Theatrum pod mentorstvom Magdalene Hrastnik, v glasbenem delu pa smo prisluhnili mladi glasbeni skupini Samantha & The Takeover. V Radečah smo pripravili domoznanski večer, posvečen predstavitvi knjige Jožeta Barachinija in dve otvoritvi razstav s kulturnim programom.

Priložen je seznam prireditev za odrasle in otroke.

3.3.6 Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško

Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško je bila ustanovljena v začetku leta 2016 in je formalno del Knjižnice Laško (aktivnosti UTŽO so vključene v delovanje Knjižnice Laško). Prihodke in stroške, ki nastajajo izključno z delovanjem UTŽO, računovodsko vodimo ločeno. Aktivnosti UTŽO potekajo v okviru študijskega leta – poročilo za l. 2018 je sestavljeno iz druge polovice štud. l. 2017/18 in prve polovice štud. l. 2018/19.

Po treh letih delovanja si utripa Knjižnice Laško ne moremo več predstavljati brez aktivnosti UTŽO, ki so kvalitetne, skrbno pripravljene in med starejšimi občani zelo dobro sprejete. UTŽO je vključena v slovenski prostor (Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje) in delno sofinancirana s strani ministrstva za izobraževanje (1.500 eur). Udeleženci plačajo članarino za študijsko leto za

administrativne in manipulativne stroške univerze, pri nas 10 eur člani knjižnice in 15 eur nečlani. Za delovanje UTŽO s strani Občine Laško ne dobimo nobenih dodatnih sredstev. UTŽO temelji na obsežnem prostovoljnem delu, predvsem nekdanje direktorice knjižnice Metke Kovačič, za kar smo ji zelo hvaležni, pa tudi nekaterih zaposlenih.

Knjižnica z aktivnostmi UTŽO izpolnjuje zakonsko določeno nalogo vseživljenjskega izobraževanja, v tem primeru starejših. Člani se prek dela osebno izpopolnjujejo in socialno vključujejo, pa tudi naredijo kaj koristnega za širše okolje. Metode dela naše UTŽO so podobne kot v slovenskem prostoru. Delo poteka praviloma v manjših skupinah oz. krožkih od cca 8 do 15 članov, pri nas je izjema potopisno-popotniški krožek, ki ima že več kot 50 članov. Sodelujoči se praviloma srečujejo enkrat tedensko ali dvakrat mesečno. Na leto pripravimo tudi 3–4 predavanja za člane UTŽO.

V tabelah navajamo aktivnosti po posameznih krožkih, iz katerih so razvidni tudi številčni rezultati.

Krožki 2017/2018 (2. del – v koledarskem letu 2018)

krožek	mentorica	št. udeležencev	ure	št. srečanj	obisk
domoznanstvo	Metka Kovačič	14	35	10	122
potopisno-popotniški	Metka Kovačič	42	61	11	342
angleščina 1	Lidija Šober	6	30	15	82
angleščina 2	Lidija Šober	11	30	15	138
računalništvo (osnovno in nadaljevalno)	Gabrijela Pirš, Jerica Horjak	8	27	9	25
predavanja	/	/	6	2	115
SKUPAJ		83	189	62	824

Krožki 2018/2019 (1. del – v koledarskem letu 2018)

krožek	mentorica	št. udeležencev	ure	št. srečanj	obisk
domoznanstvo	Metka Kovačič	14	17	5	50
potopisno-popotniški	Metka Kovačič	54	37	7	208
angleščina 1	Lidija Šober	6	18	9	51
angleščina 2	Lidija Šober	9	18	9	64
italijanščina	Alenka Erjavec	8	20	10	75
SKUPAJ		91	110	40	448

SKUPAJ LETO 2018			299	102	1.272
-------------------------	--	--	------------	------------	--------------

Predavanja

Klemen Ajdič: Revmatična obolenja (55 ob.; 24. 1. 2018)

Slavica Biderman: Ravnovesje na visokih petah (60 ob.; 26. 2. 2018)

Dejavnosti UTŽO redno obiskuje že skoraj 100 udeležencev, ki so bili v letu 2018 vključeni v 7 različnih krožkov. V letu 2018 sta se v okviru UTŽO zvrstili 102 srečanja, opravljenih je bilo 299 ur, zabeležili pa smo cca 1.272 obiskov.

V nadaljevanju navajamo osnovne značilnosti delovanja posameznih krožkov.

Najbolj bogato je delovanje **domoznanskega krožka**, ki ga prostovoljsko vodi Metka Kovačič in je za člane brezplačen. Poteka enkrat na dva tedna, pri čemer mentorica obravnava sprotne domoznanske vsebine, pripravlja predstavitve, seznanitve, ogled ipd. Ob tem pri krožku potekajo tudi redna dela oz. dolgotrajnejše zadolžitve, ki dajejo tudi konkretne rezultate za domoznansko zbirko knjižnice in predstavljajo pomemben del domoznanske dejavnosti Knjižnice Laško. Aktivnosti domoznanskega krožka posebej izpostavljamo pri poglavju o domoznanstvu.

V okviru **potopisno-popotniškega krožka** smo v l. 2018 izvedli 8 strokovnih ekskurzij s predhodno pripravo mentorice (predstavitve poti na krožku v knjižnici) in ogled opere La Boheme v SNG Maribor. Ekskurzije imajo pomembno izobraževalno dimenzijo, s poudarkom na kulturno-zgodovinski dediščini izbranih krajev. Krožek je za člane brezplačen; plačljivi so razumljivo stroški ekskurzij. Mentorica Metka Kovačič vodi krožek prostovoljsko. V l. 2018 je izredno skrbno in kvalitetno pripravila 4 poti. 4 poti pa so v sodelovanju z mentorico pripravili: 2 turistična vodička Alenka Klemen ter po eno

zaposlena v knjižnici. V l. 2018 smo obiskali grad Sevnica; Kranj; Slovenj Gradec in Libeliče; Gornji Grad in Nazarje; Oglej, Gradež in Devin; Tomaj in Štanjel; Polzelo in Andraž nad Polzelo ter si ogledali razstavi o Cankarju v Ljubljani.

Oba **krožka angleščine** sta plačljiva in potekata že tretje študijsko leto (v glavnem enaki skupini z nekaj manjšimi spremembami). Če prištejemo še srečanja v začetku leta 2016, to pomeni, da so udeleženci vsakega krožka opravili že cca 150 ur učenja tujega jezika. Oktobra 2018 so nekateri izmed njih svoje znanje jezika preizkusili tudi z nekajdnevni skupnim izletom v London.

Računalniški krožek poteka kot **osnovni** in **nadaljevalni**. Za udeležence je brezplačen in ga vodita zaposleni v knjižnici. Večina udeležencev osnovnega krožka se še v istem ali naslednjem študijskem letu udeleži tudi nadaljevalnega krožka. Pri nadaljevalnem krožku se mentorica vsebinsko prilagodi željam in potrebam udeležencev, tako da, glede na vsebino, veliko udeležencev nadaljevalni krožek obiskuje večkrat.

V študijskem letu 2018/2019 so se začela tedenska srečanja **krožka italijanščine**, ki je za udeležence plačljiv. Razveseljivo je, da se oblikujejo tudi novi krožki ter da so pri tem, kot v primeru italijanščine, člani v precejšnji meri samoiniciativni in samoorganizirani.

Na takšen način se bodo v prihodnje aktivnosti UTŽO lahko še dodatno razvijale. Je pa tudi jasno, da bo tako zastavljeno delo mogoče nadaljevati le ob dodatni podpori lokalne skupnosti, kar ne bi smelo biti vprašljivo, saj UTŽO veliko prispeva h kvaliteti življenja starejših v lokalni skupnosti.

3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI

3.4.1 Domoznanstvo

Domoznanska dejavnost obsega zbiranje, obdelavo, hrambo in prezentacijo domoznanskega gradiva. V naši knjižnici je tradicionalno zelo živahna tudi na področju domoznanskih predavanj, predstavitev del z domoznansko vsebino in za domoznanstvo zanimivih ljudi. K domoznanskim aktivnostim štejemo tudi delovanje domoznanskega krožka v okviru UTŽO, ki poteka od začetka l. 2016 redno na dva tedna (obravnavamo ga spodaj); pa tudi nekatere druge aktivnosti. V osrednji knjižnici si domoznanska zbirka deli prostor z računovodstvom in skladiščem strokovne literature.

V letu 2018 smo izvedli sledeče domoznanske aktivnosti:

- Organizirali smo nekaj domoznanskih predavanj, predstavitev knjig in razstav. Najbolj obiskan in ganljiv je bil spominski večer, posvečen alpinistu Frančku Knezu. Ob 80-letnici rojaka, jezikoslovca in univerzitetnega profesorja dr. Toma Korošca smo poleti pripravili razstavo z naslovom Znanstveno, strokovno in domoznansko delo prof. dr. Toma Korošca, oktobra pa pogovor z njim. Gostili smo tudi domačina, kontrabasista v dunajski operi, Iztoka Hrastnika. V Knjižnici Rimske Toplice smo pripravili razstavi dveh rojakov, akademskih slikarjev Jožeta Vodlana in Mira Zupančiča. V pogovoru z njima smo spoznali njuno razgibano življenjsko pot, obogateno z ustvarjalnim opusom. Vključili smo se v dogodek Laško med obema vojnama, tako da smo predstavili knjižnico iz leta 1927, ko je kot javna ljudska knjižnica delovala na OŠ v Laškem. V laški in radeški knjižnici smo predstavili knjigo Jožeta Barachinija Slikar.
- Udeležili smo se domoznanskih sestankov in izobraževanj v OOK Celje ter Domfesta v MKL.
- Kreirali smo zapise za vzajemni katalog COBIB za 36 razglednic, 2 monografiji in 30 člankov s področja domoznanstva. Vsega skupaj smo vpisali 77 enot domoznanskega gradiva.
- Nabavili smo 36 originalnih razglednic krajev občin Laško in Radeče.
- Pripravili smo zapise "intervjujev" domoznanskih večerov za Laški bilten ter prispevke Album Laškega za portal Kamra in za Laški bilten ter spominski zapis ob smrti dr. Jožeta Širca za Laški bilten.
- Lektorirali smo brošuro Pesem je bogastvo : 90 let MoPZ Laško.
- Pripravili smo zgibanke o domoznanskem gradivu za Knjižnice Laško, Radeče in Rimske Toplice
- Pri nekaterih aktivnostih smo sodelovali z Muzejem Laško in s Turističnim društvom Laško.
- Sodelovali smo pri projektih LAS z domoznansko vsebino (Občina Laško, Stik), tako pri gastronomsko-kulinaričnem projektu Okusiti raznolikost podeželja – Okusiti Laško (priprava literature), pri projektu Doživljajski zeliščni vrtovi in Integralni turistični produkt zeliščarske dediščine (predavanje dr. Janka Rodeta v knjižnici in predstavitev projektov) ter pri predlogu za projekt sodelovanja Veronika (v delu, ki se nanaša na literarni turizem).

V poglavju o UTŽO smo že navedli delovanje domoznanskega krožka, ki ga vodi Metka Kovačič, na tem mestu pa bomo našli konkretne vsebinske aktivnosti v l. 2018.

- V okviru krožka smo se poučili o znanih Laščanih, po kronološkem redu od Karla Valentiniča do Petra Šuhla. Ob tem smo pregledovali in dopolnjevali seznam dodatnih imen za biografski leksikon.
- Temeljiteje smo se seznanili z: ljudsko pesmijo in ljudskim petjem, z župnijsko cerkvijo sv. Martina v Laškem, z Zgodovinskim arhivom v Celju, z zgodovino Zidanega Mosta in Rečice ter naše znanje nadgradili z ogledi (obisk Zupančevih v Tevčah ter ljudsko prepevanje gospe Terezije Zupanc; voden ogled Anke Aškerc po cerkvi sv. Martina; voden ogled Zgodovinskega arhiva Celje; ogled Širja in Zidanega Mosta; ogled Rečice). Obisk Zupančevih v Tevčah je bil tudi povod za izdajo rokopisne pesmarice Terezije Zupanc kot knjižnice z dodanim video posnetkom, za kar je poskrbel član krožka Herman Čater.
- Nagovorili smo članico, da je zapisala spomine o Laškem v času med obema vojnama; drugi član pa nam je posredoval zapise svojega očeta o zgodovini Zidanega Mosta in Briš.
- Spremljali smo domoznanske dogodke v kraju (npr. prireditve Laško med obema vojnama), si ogledali domoznanski razstavi v Muzeju Laško (Volna Laško; Oj, ta soldaški boben), spremljali izid nekaterih knjižnih izdaj (Krajevna skupnost Laško skozi 50 let, zbornik ob 40-letnici Komunale Laško), aktivno spremljali in se pripravili na domoznanska predavanja v knjižnici (npr. večer z dr. Tomom Korošcem, predstavitev slikarja Mira Zupančiča v Rimskih Toplicah), občasno smo si ogledovali fotografske domoznanske posnetke naših članov in domoznanski film Bože Herek o Laškem ter se pogovarjali o domoznansko zanimivih oz. aktualnih temah.
- Člani so se priključevali aktivnostim popotniškega krožka z delno domoznansko oz. splošnozgodovinsko in kulturno tematiko: ogled Gornjega Grada in Nazarij, Polzele, Sevnice ter Kranja z Gorenjskim muzejem in Slovenj Gradca s Koroškim pokrajinskim muzejem.
- Člani krožka smo še naprej redno delali na treh dolgotrajnejših domoznanskih vsebinah: objava določenih domoznanskih vsebin na domoznanskem spletnem portalu Kamra (zidanice na laškem območju), zbiranje ledinskih imen nekaterih naselij naše občine, pregled Novih tednikov za obdobje 2010–2015 in popis člankov, nanašajočih se na naše območje.

3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela

- začetek vnosa v COBISS3/Nabava Monografije,
- prehod na program ODOS – sistem za upravljanje dokumentov (hkrati s tem tudi implementacija novega klasifikacijskega načrta splošnih knjižnic) (z junijem 2018) in e-računov (v začetku l. 2018),
- analiza statističnih podatkov za l. 2017 in izpolnitev letnega statističnega vprašalnika (BibSiSt),
- paketni izbris neaktivnih članov (447 članov) in uničenje pripadajočih vpisnic,
- aktivnosti ob implementaciji evropske uredbe o varstvu osebnih podatkov (ureditev seznamov naslovnikov za prireditve, klasično in v e-obliki idr.)
- predstavitev določenih UDK skupin v Laškem,
- nadaljevanje vnašanja cen v prazna polja 996 za monografije,
- prijavi smo se na neposredni poziv ministrstva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva,
- oblikovanje informacijskih zgibank s sezname literature,
- priprava kolekcij za knjižnični vrt, knjižnico v Mavrični deželi in "javno ljudsko knjižnico" iz l. 1927,
- pregled seznamov za klasično obveščanje o prireditveni dejavnosti v laški knjižnici,
- pregled serijskih publikacij, odpoved nekaterih naslovov in naročilo novih,
- strokovna dela v sklopu projekta Posavski bibliobus: preučitev študije uvedbe posavskega bibliobusa in predlogi, preučitev trase in postajališč na območju občine Radeče, pismo o nameri, prijava na poziv ministrstva za kulturo, ogledi celotne trase v živo, sestanki s sodelujočimi knjižnicami, občinami in IZUM-om za vzpostavitev nove baze v okolju COBISS, ogledi obstoječih potujočih knjižnic, analiza možnosti uvedbe bibliobusa na območju občine Laško,
- strokovna dela v sklopu prijave na projekt sodelovanja LAS Knjižnica – srce lokalne skupnosti – operacija Izboljšanje stanja digitalne pismenosti na podeželju (z OKC na območju LAS Raznolikost podeželja): sodelovanje pri pripravi projektne dokumentacije (ideje, vsebina, načrti, popisi opreme in IKT-opreme, finančna konstrukcija s predračuni), sestanki in usklajevanja s partnerji in ustanovitelji. Od projekta smo si obetali predvsem novosti pri IKT-opremljenosti in s tem povezanimi aktivnostmi, vendar je bil projekt preizkušeno ocenjen za izvedbo.

3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju in širše

Temeljno in najbolj utečeno je naše sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi **ustanovami** na našem območju, in sicer z vsemi enotami obeh vrtcev ter s centralnimi in podružničnimi šolami, s slednjimi še predvsem s Knjižničnim nahrbtnikom in bibliopedagoškimi urami. Tradicionalno sodelujemo pri organizaciji Martinovega v Laškem in zadnji dve leti tudi pri prireditvi Laško med obema vojnama – z Etno odborom Jureta Krašovca Možnar, STIK-om, Turističnim društvom Laško in Muzejem Laško. Z Občino Laško in JSKD, OI Laško smo sodelovali pri osrednji prireditvi bralne značke za odrasle, hkrati občinski proslavi ob dnevu reformacije. Sodelovali smo v Mavrični deželi v sklopu Piva in cvetja. Gabrijela Pirš v Domu starejših Zdravilišča Laško mesečno izvaja bralne urice. Pri načrtovanju delovanja UTŽO smo se usklajevali s Hišo generacij. Pri pomembnejših dogodkih smo sodelovali z MMC TV Laško. Univerza za tretje življenjsko obdobje ne bi mogla delovati brez bivše direktorice knjižnice Metke Kovačič, ki nam je tudi lani naklonila veliko svojega prostega časa. Kot mentorica prostovoljno vodi dva osrednja krožka UTŽO in je močno vpeta tudi v njeno siceršnje delovanje.

Prizadevamo si v svoje prireditve pogosto vključevati **domačine**, kot predavatelje, glasbene goste, soorganizatorje. Lani smo na večeru predstavili mlajšega uspešnega Laščana, kontrabasista Iztoka Hrastnika. Z Dramsko skupino Lux Theatrum ter režiserjema Magdaleno Hrastnik in Rokom Matkom smo s performansom Cankarjevih 12 ljubezni počastili leto, posvečeno našemu največjemu pisatelju. Odlično sodelujemo z Glasbeno šolo Laško-Radeče oz. z njenimi učitelji (Markom Razborškom in Matjažem Piavcem) in učenci. Sodelovali smo tudi z drugimi glasbeniki, in sicer s Petrom Napretom, Franjom Mačkom, Dejanom Kušerjem, Florjanom Ajdnikom ter družinama Rožej in Hrastnik. Člani MPZ Trubadurji (zborovodkinja prof. Mateja Škorja) so zapeli na večeru z J. Vodlanom v Rimskih Toplicah in na finalu Branje = neskončno potovanje. Na tej prireditvi so sodelovale tudi recitatorke OŠ Laško pod mentorstvom prof. Mojce Povše. Ob "obisku" Toneta Seliškarja se nam je predstavil OPZ Trubadurčki pod vodstvom prof. Tanje Bezgovšek. S podjetjem Pavus že več let uspešno sodelujemo ob predstavitvi Bralne značke za odrasle na gradu Tabor. S praznično lutkovno predstavo se vsako leto predstavijo vzgojiteljice Vrtca Laško.

Pri **domoznanskih aktivnostih** so sodelovali dr. Tomo Korošec, ddr. Jože Maček, akademska slikarja Miro Zupančič in Jože Vodlan, Jože Zupan, Aleksander Stopinšek, Martin Hrastnik, Travica Maleš Grešak, Franc Napret, Terezija Zupanc, Marija Lipovšek Schuller, Anže Rus.

Sodelovali smo še s PGD Rečica, Skupino Perle, Hortikulturnim društvom, Zdravstvenim domom Laško, s Thermano Laško in Nadžupnijskim uradom Laško. Darila za otroke so prispevali Vila Monet, Pizzerija Špica, Thermana Laško, Rimske terme in Aqua Roma. Lani pa nam je prvič uspelo pridobiti tudi finančna donatorska sredstva za akcijo Poletni bralci, za kar so zaslužna sledeča podjetja: Elektro Medved, Monting SK, Lekarna Cizej, Vemimont s.p., Zobozdravstvo Benedek in Jomi. Naše prireditve so občasno fotografirali člani foto-krožka OŠ Laško pod vodstvom Andreja Gobca. Fotografije Borisa Vrabca, ki je v svoj objektiv ujel celoten dogodek Laško med obema vojnama, pa so v jesenskem času krasile prostore laške knjižnice. Pri ustvarjalnih delavnicah sta nam pomagali Stanka Damjanovič in Valerija Seme. Ob nacionalnem mesecu skupnega branja sta se našemu povabilu prijazno odzvala vrhunski športnik Rok Marguč in žena Tina.

V **Radečah** smo sodelovali z Jožetom Barachinijem in Toniko Zupan ob predstavitvi njunih knjig. Utečeno je naše sodelovanje s Folklornim društvom Brusači in Klekljarsko skupino Nitke pri postavitvi in otvoritvi razstave, Župnijskim uradom Radeče, VPD Radeče in VDC Golovec, enota Radeče. V radeški knjižnici so v l. 2018 3-krat potekale volitve oz. glasovanje ob referendumu.

LAK nam je v obeh občinah plačal članarine za študente, v Laškem pa smo tudi sodelovali pri predstavitvi možnosti študentov za nabiranje izkušenj v tujini.

Sodelovali smo pri **projekti na nacionalni ravni**: Dnevi evropske kulturne dediščine, Noč branja, Slovenski dnevi knjige, Nacionalni mesec skupnega branja, Bralna značka (sofinanciranje projekta Poletni bralci; pomoč tudi nekaterih založb) in teden splošnih knjižnic. Ob tej priložnosti smo se tudi prijavili na ZSK za najboljši projekt (Branje = neskončno potovanje), kjer nismo bili izbrani, vendar smo dosegli 90 % vseh možnih točk.

V občini Laško sta bila uspešna oba naša predloga za lokalni priznanji: posthumno imenovanje Frančka Kneza za častnega občana in Aškerčevo priznanje za Petra Napreta.

Precej smo se povezovali tudi na regijski in slovenski **strokovni ravni**: sestanki direktorjev knjižnic na celjskem območju, Združenje splošnih knjižnic in strokovna knjižničarska telesa (Društvo bibliotekarjev Celje (DBC) in ZBDS). Matej Jazbinšek je bil predsednik DBC (do konca februarja), nato pa je bil izvoljen za podpredsednika in je član Upravnega odbora Kalanovega sklada. V vseh navedenih telesih zastopamo interese Knjižnice Laško in si prizadevamo za konkretne koristi.

3.4.4 Stiki z javnostmi

Naše prireditve so najpogostejši razlog za vzpostavitev stika z našimi uporabniki ali potencialnimi obiskovalci prireditev. Običajno izvajamo prireditve enkrat tedensko. S sprejetjem evropske uredbe o osebnih podatkih (GDPR) se je spremenilo tudi število naših naslovnikov. Še vedno želi precej naših uporabnikov prejemati klasična vabila, tako imamo v Laškem 119, v Radečah 40 in v Rimskih Toplicah 117 naslovnikov. Uporabnike, ki želijo prejeti informacije o naših dogodkih po elektronski pošti, smo združili. 324 uporabnikov tako prejema obvestila o dogajanju v vseh naših knjižnicah. Uporabnike opozarjamo na možnost elektronskih obvestil, zaradi že omenjene uredbe pa smo morali veliko elektronskih naslovov izbrisati iz svojih evidenc. Potencialni uporabniki nas lahko spremljajo preko spletne strani ter družbenih omrežij Facebook (1082 všečkov) in Instagram ali pa o dogajanju v naših knjižnicah izvedo po "klasičnih" kanalih, kot so plakati, mesečni napovedniki STIK-a in prispevki v lokalnih medijih (Laški bilten, Novi tednik, Radio Celje, MMC TV Laško, TV Radeče, Posavski obzornik, Napovednik.com itd.). Predšolske otroke in učence redno vabimo na naše dogodke s tiskanimi vabili, ki jih dobijo v vrtcu oz. šoli.

Prispevke o dogajanju in naših dejavnostih redno objavljamo v Laškem biltenu in Radeških novicah, saj tako poskrbimo, da ostanemo opazni v celotnem lokalnem okolju (omenjena glasila dobijo vsi občani). Občasno objavljamo prispevke v Kratkočasniku, časopisu laške osnovne šole, in na knjižnico opozorimo v Iskricah, šolskem glasilu. O dogajanju pri nas poročajo novinarji Novega tednika, TV Krpan, MMC TV Laško in Posavskega obzornika.

Z raznovrstnimi objavami na družbenih omrežjih se trudimo, da smo vedno bolj prisotni in opazni v lokalnem okolju, predvsem za mlajše generacije. Želimo si, da bi utrdili svojo mrežo uporabnikov in potencialnih obiskovalcev tudi preko objav na spletni strani ter nagovorili uporabnike, da nam posredujejo svoja mnenja, predloge in opombe.

Korak naprej smo naredili tudi pri naši prepoznavnosti prek promocijskega materiala (vrečke (na voljo tudi za nakup), beležke in kemični svinčniki s prepoznavnim logotipom naše knjižnice).

3.4.5. Izobraževanje zaposlenih

Direktor se je udeležil 2-dnevnega posvetovanja strokovnih sekcij ZBDS "Standardi in knjižnice" in Domfesta v MKL. Udeležili smo se več sestankov oz. izobraževanj Osrednje knjižnice Celje (območnost, domoznanstvo) in Društva bibliotekarjev Celje. Združenje splošnih knjižnic (ZSK) je pripravilo skupščino in več enodnevnih izobraževanj. Direktor se je kot podpredsednik Društva bibliotekarjev Celje (DBC) udeležil sestankov IO. Prav tako se je udeležil tudi kongresa Mreže slovenska UTŽO in obletnice Knjižnice Šmarje. Knjižnica Laško je v letu 2018 pristopila k projektu »Posavski bibliobus«, v okviru katerega se je direktor udeležil 8 sestankov, ki so vključevali tudi ogledе tras bibliobusov.

Tri osebe so bile prisotne na občnem zboru DBC, štiri pa na letnem srečanju DBC v organizaciji Knjižnice Šentjur. Dve osebi sta se udeležili 2-dnevne strokovne ekskurzije DBC v Trst, Oglej in Gradež. Prisostvovali smo tudi strokovnim srečanjem "Bralna motivacija", "Knjižničar knjižničarju" in "Knjižničar prihodnosti", predstavitvi DEKD, simpoziju Akademijski pogledi na Cankarja ter dvema srečanjema za mladinske knjižničarje v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Center za razvoj knjižnic v okviru NUK-a je organiziral predstavitev priporočil in standardov za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028. V zvezi s programom COBISS smo se udeležili 1 izobraževanja. ZSK je pripravil srečanje statistikov v splošnih knjižnicah, ARNES pa predstavitev spletnih aplikacij. Ena zaposlena je pričela obiskovati študijski program za izpolnjevanje iz bibliotekarstva na FF, ki je pogoj za opravljanje bibliotekarskega izpita. V letu 2018 je zato porabila 14 dni.

Za izobraževanja, srečanja in sestanke je bilo skupaj v letu 2018 porabljenih 60 dni.

Direktor je bil prisoten na več sestankih na obeh Občinah, na sejah občinskih svetov, STIK-u in v okviru LAS za območje Občine Laško. Dvakrat mesečno imamo strokovne kolegije, kjer načrtujemo naše delo in se dogovarjamo o vprašanih organizacijske in strokovne narave ter si izmenjujemo pridobljena znanja. Opravimo tudi veliko neformalnega internega izobraževanja (tudi s pomočjo sive literature) in seznanjanja z novostmi izven delovnega časa.

3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA

V letu 2018 je bilo od ustanoviteljev Občine Laško in Občine Radeče za redno dejavnost planiranih 350.996,39 eur sredstev (280.996,39 eur Laško in 70.000,00 eur Radeče). Prejeli smo 353.024,10 eur (281.264,94 eur Laško in 71.759,16 eur Radeče). Od Ministrstva za kulturo smo za nakup knjižničnega gradiva prejeli 18.941,00 eur (16.441,00 eur za klasično gradivo, 2.500,00 eur za Biblos). Razliko med načrtovanimi in prejetimi občinskimi sredstvi predstavljajo za malenkost višje porabljen sredstva za plače v Laškem in višja sredstva v Radečah za materialne stroške (študentsko delo za nadomeščanje porodniškega dopusta in zamenjava luči kot strošek vzdrževanja prostorov in ne investicija) – po dogovoru z ustanoviteljem. Prav tako v planu nismo načrtovali sredstev Občine Laško prek razpisa za prireditve, na katerem smo uspešno kandidirali (1.090 eur). Načrtovali smo 13.050,00 eur lastnih prihodkov in jih dobili 12.310,85 eur. Nekoliko nižji od načrtovanih so bili prihodki iz naslova članarin v Laškem in iz naslova drugi prihodki blagajne (zamudnine, stroški kopiranja in tiskanja) v obeh knjižnicah. Lastne prihodke smo porabili večinoma za nakup knjig, nekaj tudi za materialne stroške in za investicije, vse tako v Laškem kot Radečah.

Po posredovanih zahtevkih smo prejeli za investicije in investicijsko vzdrževanje od Občine Laško 3.000,00 eur in od Občine Radeče 362,50 eur. Investicije pa smo poleg namenskih občinskih sredstev krili tudi z lastnimi sredstvi, v Laškem v višini 1.200,03 eur, v Radečah pa 718,64 eur.

Veseli nas, da smo se za sprejeti proračun Občine Radeče za l. 2018 dogovorili za 1.000 eur več sredstev za nakup knjižničnega gradiva in 3.000 eur za plače, česar se je Občina držala, prav tako pa je bila fleksibilna pri prenašanju sredstev po različnih postavkah, kar smo utemeljili že zgoraj. Proti koncu leta smo z Radečami uskladili računovodsko vodenje nakazovanja sredstev za plače in s tem tudi rešili težavo s premalo nakazanimi sredstvi za plače konec l. 2017. Prepričani smo, da je sedaj dogovorjeni način knjiženja primeren, kar izkazujejo tudi računovodske bilance. Kljub vsemu ne smemo pozabiti, da so po velikem upadu financiranja s strani Občine Radeče v l. 2013 sredstva za nabavo knjižničnega gradiva in za materialne stroške še vedno znižana za 4.000,00 eur, kar se navsezadnje odraža tudi v statističnih rezultatih.

Tudi v proračunu Občine Laško zagotovljena višja sredstva za materialne stroške za 2.000 (mesečni strošek programa Odos) in glede na izračune za plače so bila v celoti nakazana.

4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV

V tem poglavju ocenjujemo uspešnost realizacije zastavljenih ciljev, katerih izpolnjevanje je podrobno predstavljeno v celotnem tretjem poglavju.

- V letu 2018 je bil opravljen pregled poslovanja s strani revizorke, pri čemer niso bile ugotovljene nobene večje nepravilnosti. Sprejeli smo nov pravilnik o računovodstvu. Kot sredstvo v upravljanje nam je bila pripisana računovodska vrednost prostorov knjižnice v Rimskih Toplicah. Začeli smo voditi dokumentacijo knjižnice v programu Odos.
- S sprejetjem Evropske uredbe o varstvu osebnih podatkov smo tudi v naših knjižnicah sprejeli določene ukrepe iz izvedli nekatere aktivnosti za doseganje zakonitosti glede zbiranja osebnih podatkov naših uporabnikov. Imenovali smo tudi pooblaščenca osebo za varstvo osebnih podatkov.
- Aktivnosti izvajalca za pridobitev uporabnega dovoljenja za podstrešje osrednje knjižnice so bile intenzivne, zato v kratkem pričakujemo pozitivno rešitev. Konec leta so se začeli bolj intenzivni pogovori z ustanoviteljem glede rešitve prostorske problematike knjižnice v Laškem.
- Sredi leta smo se z območjem občine Radeče priključili projektu Posavski bibliobus 4 sodelujočih knjižnic (Brežice, Krško, Sevnica, Laško) na območju 5 občin (Brežice, Krško, Kostanjevica na Krki, Sevnica, Radeče). Konec leta smo se uspešno prijavi na poziv ministrstva za kulturo, po terminskem planu naj bi bibliobus začel obratovati proti koncu leta 2020. Gre za enega največjih projektov zadnjih let, pri katerem sodeluje naša knjižnica.
- V Laškem smo kupili novo ozvočenje, računalnik, tiskalnik, dve omari in še nekaj manjših zadev, v Radečah pa smo zamenjali razsvetljavo po celotnem prostoru in kupili računalnik. Velik delež investicij l. 2018 predstavlja postavitve nove spletne strani.
- Na kadrovskem področju izpostavljam nadomestno zaposlitev na delovnem mestu višji knjižničar zaradi porodniškega dopusta; za nadomestno zaposlitev smo izvedli razpis.

- Nakup knjižničnega gradiva je bil v 96 % izpeljan po načrtu, usklajenim glede na sredstva ministrstva. Načrtovali smo nakup 3.115 enot gradiva, realizirali pa 3.003. Nudili smo dostop do petih elektronskih baz podatkov in slovenskih e-knjig na portalu Biblos. Nakup je bil malenkost višji od lanskega, kljub temu lahko čez palec ocenimo, da nam primanjkuje sredstev za cca 500 enot.
- Realizirali smo načrtovano odprtost knjižnic, in sicer so bile naše knjižnice odprte 89 ur tedensko.
- Pri redni dejavnosti z uporabniki smo si za leto 2018 zastavili konkretne številčne cilje, in sicer:
 - da bomo imeli 5.160 aktivnih članov, doseženih je bilo 5.220 članov oz. 101,2 %,
 - da bo obisk zaradi izposoje znašal 68.000, doseženo je bilo 65.636 obiskov oz. 96,5 %,
 - da bo izposoja na dom znašala 177.600, dosežena je bila izposoja 161.843 enot oz. 91,1 %.

Že pri poglavju o izposoji smo nekoliko analizirali znižanje statistike pri izposoji knjižničnega gradiva. Zagotovo je najbolj zaskrbljujoč padec glede na zadnjih nekaj let v Knjižnici Radeče, ki bo potreboval natančno analizo in ukrepe za povečanje.

Optimistični pa smo zaradi števila aktivnih članov, ki stalno narašča in predstavlja enega največjih deležev med slovenskimi splošnimi knjižnicami. Prav tako je pomenljiva sorazmerno visoka statistika obiskov, ki smo jo že tudi analizirali. Dejstvo je, da na obisk vplivajo tudi številne druge knjižnične vloge poleg izposoje (kot o tem govorijo novi standardi za splošne knjižnice). Za še nadaljna izboljšanja, tudi za dvig statističnih podatkov, pa bodo v Laškem in Radečah nujna povečanja knjižničnih prostorov, kar nam po 8 letih še vedno potrjuje knjižnica v Rimskih Toplicah, katere razcvet po selitvi l. 2010 še vedno traja.

- Postavili smo novo spletno stran, na kateri beležimo velik porast obiskov. Na področju informacijskega opismenjevanja smo izvajali tečaje v okviru UTŽO. Še naprej se je povečevala uporaba e-baz podatkov in e-knjig na portalu Biblos.
- Načrtovali smo 34-42 prireditev za odrasle. Izvedli smo jih 42. Načrtovali smo 340 prireditev za otroke. Izvedli smo jih 409, kar pomeni 20-odstotno preseganje plana. Število vseh prireditev se je glede na l. 2017 povečalo za 3,4 %, obisk pa za 12 %.
- Univerza za tretje življenjsko obdobje je obsežna, kvalitetna in med starejšimi občani izredno dobro sprejeta aktivnost. Dejavnosti UTŽO redno obiskuje že skoraj 100 udeležencev, ki so bili v letu 2018 vključeni v 7 različnih krožkov, v okviru katerih sta se zvrstili 102 srečanja, opravljenih je bilo 299 ur, zabeležili pa smo cca 1.272 obiskov.
- Aktivnosti na domoznanskem področju so raznovrstne. Zelo pomembno je delovanje domoznanskega krožka. Veliko smo sodelovali z različnimi ustanovami in posamezniki ter pripravili nekaj pomembnih domoznanskih predavanj in razstav. Povečali smo zbirko domoznanskih razglednic.
- Pri strokovno tehničnih delih izpostavljamo prehod na vnos knjižničnega gradiva v segmentu COBISS3/Nabava Monografije in začetek uporabe programa ODOS tudi kot sistema za upravljanje dokumentov. Veliko izrednih strokovnih del je zahtevala tudi prijava na projekt sodelovanja LAS, ki pa žal ni bila uspešna.
- V ožjem in širšem okolju utečeno sodelujemo s številnimi akterji in imamo vzpostavljene različne kanale za stike z javnostmi. Tudi lani smo vzpostavili nekaj pomembnih novih povezav.
- Še naprej smo bili zelo aktivni v različnih strokovnih bibliotekarskih združenjih na regijski in državni ravni, prav tako pa smo se intenzivno povezovali in sodelovali v lokalnem okolju. Poseben način in intenzivnost sodelovanja pomeni projekt Posavski bibliobus, ki bi ob uspešni izvedbi lahko postal prepoznavna zgodba v slovenskem in tudi širšem prostoru.

5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM

Kazalniki uspešnosti	2017	2018	%
Število članov	5.185	5.220	+0,6
Število obiskov zaradi izposoje na dom	67.251	65.636	-2,5
Število obiskov v čitalnici	23.285	23.295	+0,04
Število obiskov zaradi izposoje na dom in v čitalnici	90.536	88.931	-1,8
Izposoja knjižničnega gradiva na dom	174.715	161.843	-7,4
Izposoja v čitalnici	38.041	38.050	+0,02
Izposoja na dom in v čitalnici	212.756	199.893	-6,1
Število vseh prireditev (brez razstav)	438	451	+3,4
Število prireditev za mlade	393	409	+4,1
Število prireditve za odrasle	45	42	-6,7
Število obiskov vseh prireditev	11.131	12.462	+12
Obisk prireditev za mlade	8.777	9.887	+12,6
Obisk prireditev za odrasle	2.354	2.575	+9,4
Prirast gradiva	3.421	3.448	+0,7
Nakup gradiva	2.942	3.003	+2,1

Podrobnejša primerjava nekaterih kazalcev s prejšnjim letom

	ČLANSTVO			OBISK			IZPOSOJA		
	2017	2018	% prebiv 2018	2017	2018	obiski na prebival ca 2018	2017	2018	izposoja na prebival ca 2018
Laško	2.807	2.815	31,4	55.896	54.464	6,1	130.781	123.173	13,7
Radeče	1.161	1.177	28,0	18.885	18.260	4,3	46.140	40.604	9,7
Rimske T.	748	752	39,2	12.144	12.510	6,5	28.920	29.011	15,1
Jurklošter	131	132	18,4	941	963	1,3	1.420	1.518	2,1
Šentrupert	132	138	18,9	1.181	1.166	1,6	2.372	2.530	3,5
Zidani M.	206	206	29,8	1.519	1.568	2,3	3.123	3.057	4,4
SKUPAJ	5.185	5.220	30,3	90.536	88.931	5,2	212.756	199.893	11,6

Prirast knjižničnega gradiva se je glede na l. 2017 zvišal za 0,7 %, nakup je bil višji za 2,1 %.

Članstvo se je zvišalo za 0,6 % (v Laškem za 0,3 %, v Radečah za 1,4 %, Rimskih T. za 0,5 % in v izposojevališčih za 1,5 %).

Obisk knjižnice zaradi izposoje na dom in čitalnice se je znižal za 2,5% (v Laškem za 2,6 %, v Radečah za 3,4 %, Rimskih Toplicah za % in v izposojevališčih za 7,2 %).

Izposoja na dom skupaj s čitalnico se je skupno znižala za 6,1 % (v Laškem za 5,5 % in Radečah za 12,0 %, porast pa je bil v Rimskih Toplicah za 0,3 % in v izposojevališčih za 2,7 %).

Število vseh prireditev skupaj se je v letu 2018 zvišalo za 3,4 %, obisk pa za 12 %.

6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA

Knjižnica Laško dosega Strokovne standarde in priporočila za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) v sledečih deležih: pri prostorih okrog 50 % (2.064 m²), pri zaposlenih 66 % (14,5), pri zalogi knjižničnega gradiva je standard dosežen, pri prirastu letnih novosti 80 % (250 knjig na 1.000 prebivalcev = 4.307) in odprtosti knjižnic 88 % (če štejemo izposojevališča kot krajevne knjižnice). Standard govori o 40 % včlanjenosti občanov. Dosegamo ga v 76 %. Dejanska uporaba knjižnice s strani občanov je prek prireditvev, izposoje prek družinskih članov in še uporabe drugih storitev, ki se računalniško ne evidentirajo, precej višja.

Tudi letos smo primerjali podatke o opravljenem delu slovenskega knjižničarja v lanskem letu in našega v letu 2017. V vseh slovenskih splošnih knjižnicah je bilo zaposlenih 1.210 ljudi, v Laškem pa 9,6.

- izposoja na dom je na slovenskega knjižničnega delavca znašala 9.395, na našega 8.316,
- število obiskov je na slovenskega delavca skupaj s prireditvami 8.965, na našega 10.573
- slovenski knjižnični delavec je kupil in delno obdelal 329 enot novosti, naš pa 359,
- slovenski knjižnični delavec je (vključno z otroškimi) opravil 20,8 prireditve, naš pa 47,2.

V primerjavi s slovenskimi povprečji gre za približno enake obremenitve (nekoliko nižje pri izposoji in višje pri obisku in delu s knjižničnim gradivom). Pri prireditveni dejavnosti, ki je v naši knjižnici res obsežna in so se ji priključile aktivnosti UTŽO, pa so razlike res velike v naš prid.

Glede na prejeta sredstva in naš vsebinski "iztržek" ocenjujemo, da poslujemo gospodarno. V oziru na slovenska povprečja in glede na doseganje standardov lahko rečemo, da smo učinkoviti. Edine priče truda, požrtvovalnosti in prizadevnosti, ki jih vlagamo v svoje delo, so naši obiskovalci. Knjižnica je "mehka" ustanova, katere pogoji delovanja so v največji meri odvisni od ustanoviteljev in tudi širše družbe. Popolnoma smo prepričani, da smo s svojo dejavnostjo potrebni in koristni za svoja okolja ter da v danih okoliščinah dajemo pri našem delovanju svoj maksimum.

7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA

V zavodu obstajajo ločenost funkcij odobravanja, evidentiranja in izvajanja, obstajajo interna pravila v večjem delu poslovanja in delovanja knjižnice, imamo redne sestanke s poročanji. Izvajamo notranjo kontrolo poslovanja. V letu 2018 je naše poslovanje pregledala revizorka. Izdano je bilo pozitivno mnenje, da ima knjižnica vzpostavljen sistem za ocenjevanje in obvladovanje tveganj in da notranje kontrole na revidiranih področjih primerno delujejo. Z uporabo programa Odos smo zagotovili pravilno pot e-računov: prevzem – vsebinska kontrola – podpisovanje – likvidacija, ki omogoča ustrezen nadzor na področju financ.

Še vedno obstajajo velika tveganja na nekaterih področjih v zvezi s prostori, manjša tudi na kadrovskem področju in pa pri financiranju.

8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI

Na nekaterih področjih niso bili v celoti realizirani pomembnejši cilji. Prostorska stiska v Laškem je vedno bolj izrazita, rezultatov na področju dodatnih oz. večjih prostorov pa kljub nekaterim poskusom ni. Še najbolj zadovoljiv je prvič bolj konkretno izražen interes ustanovitelja proti koncu leta, da se začne ta problematika konkretno reševati. Na nas je zdaj, da si na vse mogoče načine prizadevamo, da to ne bo ostalo samo pri besedah.

Nakup knjižničnega gradiva ni bil realiziran v celoti in je občutno prenizek, a glede na vedno nižje sofinanciranje s strani države niti ni realno, da bi se situacija spremenila. Razloge za nižjo izposajo od planirane smo navedli že zgoraj, k tistim pa bi zagotovo lahko prišteli tudi prenizek dotok novosti.

Izpostavili bi tudi, da nismo opravili nekaterih obsežnejših strokovno-urejevalnih del na področju domoznanstva in strokovno-tehničnih del zaradi pomanjkanja kadrov oz. časa. Nevarnost za redno dejavnost v prihodnje pa je, da bomo morali vedno več časa zaradi prostorske stiske nameniti prestavljanju gradiv in urejanju skladišč.

9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU

Ker po navadi v tem poglavju nanizamo svoja razmišljanja glede vloge knjižnice v okolju, moramo izpostaviti, da večina poudarkov prejšnjih poslovnih poročil še vedno drži, npr. glede klasičnih knjižničnih storitev in uvajanja novih, skrbi za celotno knjižnično mrežo, pomena sodelovanj, domoznanstva, dejavnosti univerze za tretje življenjsko obdobje, kompetentnosti zaposlenih in vključevanja v strokovno okolje ter še glede marsičesa.

Na začetku pa želimo še enkrat poudariti, da je ustanovitelj knjižnice lokalna skupnost, zato je naše primarno okolje območje občin, na katerem delujemo. Splošna knjižnica je osrednja ustanova okolja, kakršno je naše, kar dokazuje sledeče: ima strokoven, visoko izobražen kader, za vse obiskovalce je odprta precej časa, je kulturni, izobraževalni, informacijski in knjižni center, je del zelo dobro razvite in povezane slovenske knjižnične mreže in še bi lahko naštevali. Poleg statistik je za spremljanje našega dela zelo pomemben tudi odziv naših uporabnikov in našega okolja, ki ga je razmeroma težko izmeriti. Lahko bi rekli, da se naše delo giblje med samoumevnostjo knjižnice in njenih storitev v očeh mnogih ter našim zavedanjem, da smo tu zaradi naših uporabnikov, naših občanov, saj je splošna knjižnica javna storitev, namenjena vsem.

Vendarle bom nanizal nekaj ilustrativnih poudarkov statistike dela naše knjižnice v l. 2018. Lani so imele vse naše knjižnice (osrednja knjižnica v Laškem, krajevni knjižnici v Rimskih Toplicah in Radečah ter izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu) skupno **5.220 aktivnih članov**, kar je **30 % občanov**. Če dodamo še vse, ki posredno koristijo storitve knjižnice, pa niso formalno včlanjeni, lahko rečemo, da knjižnico obiskuje v povprečju vsak drugi občan. **Odprte so bile 4.314 ur, in sicer 292 dni v letu**. Beležili smo cca **105.000 fizičnih obiskov** (tudi tu je dejanska številka višja), kar pomeni cca **350 vsak dan** (brez nedelj). Za vsakega izmed teh obiskovalcev se trudimo, da je deležen res človeškega, empatičnega odnosa. **Izposojenih oz. uporabljenih je bilo 200.000 enot knjižničnega gradiva**, za katerega bi občani po naši povprečni lanski nabavni ceni na enoto (vključujoči popuste) **plačali 4.208.000 eur**. Organizirali smo **451 prireditev za odrasle in otroke**, ki jih je **obiskalo 12.462 občanov**, kar pomeni cca **50-krat polna dvorana Kulturnega centra Laško**. Ob tem sta bili izvedeni tudi **102 srečanja** v sklopu **Univerze za tretje življenjsko obdobje**, pri čemer smo zabeležili cca **1.300 obiskov**.

Naštetega seveda ne navajamo zaradi kakšne samohvale. Prepričani pa smo, da vemo, kaj je naše delo, da je le-to koristno za naše okolje in da ga opravljamo dobro. O tem se velikokrat prepričamo tudi skozi iskrene odzive naših uporabnikov, naših občanov.

Ta razmislek zaključujemo s pogledom naprej. Letos namreč obeležujemo pomembno obletnico za našo knjižnico in tudi širše – 26. septembra bo minilo 150 let od ustanovitve prvega narodnega društva Čitalnica v Laškem. »*Namen društva je bilo branje v slovenskem in drugih jezikih, ples, igre, razveseljevanje v besedah in nikakor ne politično delovanje. Čitalnica je bila odprta za člane ob torkih, četrkih in sobotah med prvo uro opoldne in 10. uro zvečer, ob nedeljah in praznikih pa med 8. uro zjutraj in 10. zvečer.*« (Metka Kovačič, Zgodovina knjižničarstva na našem območju, Laški zbornik, 2007) Na jubilej čitalnice se bomo letos večkrat spomnili in ga tudi obeležili. Potrudili se bomo tudi, da bo ta jubilej pripomogel k izboljšanju prostorskih pogojev knjižnične dejavnosti v Laškem, kar je v zadnjem obdobju za nas življenjskega pomena. Upamo, da bomo naslodnjo obletnico laške knjižnice – 40-letnico knjižnice na sedanji lokaciji – l. 2022 praznovali v večjih in za sodobno knjižničarsko dejavnost primernih prostorih. To je namreč nujno za nadaljnji razvoj knjižnice, ki bo le tako lahko optimalno služila vsem občanom.

direktor Knjižnice Laško
Matej Jazbinšek

Priloga:

Obrazložitev investicij Knjižnice Laško v letu 2018

Investicije in investicijsko vzdrževanje	Občina Laško	Občina Radeče	Lastna sredstva Knjižnice Laško	Skupaj
Vsa sredstva skupaj	3.000,00	362,50	1.918,67	5.281,17

Namenska sredstva Občine Laško v višini **3.000 EUR** smo namenili za Knjižnico Laško in Knjižnico Rimske Toplice, in sicer smo financirali vzpostavitev nove spletne strani (75 % Laško, 25 % Radeče), kupili smo računalnik s programom Office, glasbeno ozvočenje z mikrofonom, omarico za knjižnično gradivo na kolesih, kotno omarico za časopis, tiskalnik, mobilni telefon, sesalnik in stensko previjalno mizo. Za knjižnico v Rimskih Toplicah smo kupili čitalec črtnih kod. Za nakup naštetih osnovnih sredstev smo občinskim sredstvom dodali **1.200,03 EUR** iz lastnih sredstev (na strani Laškega). S sredstvi Občine Radeče v višini **362,50 EUR** smo nabavili računalnik s programom Office in krili del stroškov za vzpostavitev nove spletne strani. Za naštetu smo porabili tudi lastna sredstva, v višini **718,64 EUR**.

V letu 2018 ni bilo razpisa MK za nabavo IKT opreme.

BILANCA STANJA na dan 31.12.2018

SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00,01,04,05

V letu 2018 sta Knjižnica Laško in Knjižnica Radeče kupili za 5.281,17 EUR novih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev v razredu 0. V to številko ni vključen nakup knjižnega in neknjižnega gradiva.

Knjižnica Laško je skupno kupila za 4.200,03 EUR osnovnih sredstev. 75% novega spletnega portala z CMS vmesnikom v vrednosti 1.087,50 EUR in Program Office 2019 v vrednosti 98,10 EUR. Preostala opremo je nabavila v skupni vrednosti 2.923,93 EUR. Šlo je za stensko previjalno mizo, nov sesalnik Rowenta, nov tiskalnik Brother, odprto omaro na kolesih, podjetja Gonzage, kotno omarico za časopise in nov računalnik HP ProDesk, namenjen zamenjavi direktorjevega zastarelega računalnika.

Prav tako smo pri podjetju Music Max kupili povsem novo glasbeno ozvočenje za prireditve: mešalno mizo, zvočnike, konferenčni mikrofoni in napajalnik v skupni vrednosti 869,69 EUR. Staro ozvočenje, ki lahko nekaj časa še služi svojemu namenu, pa smo prenesli na stroškovno mesto Knjižnico Rimske Toplice, saj smo ozvočenje pred tem morali prenašati sem ter tja. Kot drobni inventar smo v Laškem za namen izposoje kupili še mobilni telefon Alcatel v sklopu paketa pri ponudniku T2.

Za Knjižnico Rimske Toplice smo v letošnjem letu nabavili optični čitalec Datalogic Heron USB v vrednosti 144,51 EUR, ki smo ga zavedli kot opremo in njen strošek krili z lastnimi sredstvi. V letu 2018 nam je Občina Laško prepisala oz. dala v upravljanje tudi vrednost dela zgradbe, v kateri deluje Knjižnica Rimske Toplice, in sicer v vrednosti 95.233 EUR.

Sredstva za nabavo osnovnih sredstev v vrednosti 3.000 EUR je prispevala Občina Laško, preostanek nabavne vrednosti osnovnih sredstev pa smo v Laškem pokrili z tekočimi lastnimi sredstvi v vrednosti 1.200,03 EUR v obliki stroška amortizacije na 46.

Za Knjižnico Radeče smo v letu 2018 kupili osnovna sredstva v vrednosti 1.081,14 EUR. Nabavili smo 25% spletnega portala s CMS vmesnikom v vrednosti 362,50 EUR in licenco za program Office 2019 v vrednosti 98,10 EUR. Kupili smo tudi nov računalnik HP ProDesk 600 pri podjetju Teal d.o.o. Ostalega drobnega inventarja, razen knjig in neknjižnega gradiva, ki ga bomo zaradi svoje specifičnosti obravnavali posebej, v Radečah letos nismo kupovali.

Vrednost letošnje nabave osnovnih sredstev je delno krila Občina Radeče z namenskimi sredstvi za investicijo v spletni portal s CMS vmesnikom v znesku 362,50 EUR, preostanek v vrednosti 718,64 EUR pa smo pokrili s tekočimi lastnimi sredstvi, ki smo jih v letošnjem letu ustvarili v knjižnici Radeče.

V Laškem in Rimskih Toplicah smo odpisali določeno opremo, neopredmetena osnovna sredstva in drobni inventar v skupni nabavni vrednosti 6.150,64 EUR. Vsa sredstva so bila že v celoti amortizirana in niso več izkazovala sedanje vrednosti, zato nismo imeli nobenih dodatnih stroškov v skupini 46 z naslova amortizacije.

V Laškem smo v sorazmernem znesku 75 % odpisali Gradov Program Aktuar in zastarelo spletno stran knjižnice. Na strani opreme pa laserski tiskalnik HP 1200, scanner HP G4010 in računalnik Compaq dx 2420 free dos ter pri projektor Optoma ex 532.

V Knjižnici Rimske Toplice smo pri opremi odpisali laserski čitalec Symbol 1902 S s stojalom.

V Radečah smo prav tako v sorazmernem znesku 25 % odpisali Gradov Program Aktuar in zastarelo spletno stran knjižnice. Pri opremi pa laserski tiskalnik Jet 1300 in računalnik HP 6000 pro MT E7500 z monitorjem.

V letu 2018 smo nadaljevali z vodenjem knjig in neknjižnega gradiva v razredu 0, med opredmetenimi osnovnimi sredstvi – drobnim inventarjem s 100% odpisom, kar je ustaljena praksa ostalih knjižnic po Sloveniji in obenem zahteva revizorjev, saj je tovrstno gradivo premoženje knjižnice. Zato omenjeno gradivo ni več neposredno razvidno v realizaciji, ki spremlja skupini prihodkov na 76 in odhodkov na 46. V realizaciji ostaja razviden tisti del nabave knjižničnega gradiva, ki se nanaša na časopise in revije ter nakup podatkovnih baz.

Iz istega razloga tudi namenska sredstva oz. dotacije ministrstva in obeh občin za nabavo knjižnega in neknjižnega gradiva za ta del gradiva še naprej spremljamo v skupini 98, namesto v skupini 76. V realizaciji pa na prihodkih skupine 76 še vedno ostaja pripadajoč del dotacij za nabavo revij in podatkovnih baz, ki jih vodimo kot strošek poslovnega leta.

Razliko med pridobljenimi dotacijami in večjo nabavo knjižnega in neknjižnega gradiva krijemo s tekočimi lastnimi sredstvi, ki so del lastnih prihodkov skupine 76, zato to razliko nabave iz lastnih virov obliki stroškov amortizacije vrnemo med odhodke na 46. Zaradi lažjega spremljanja nabave tega gradiva, smo pod tabelo realizacije pripravili še tabelo, ki se nanaša na nabavo in financiranje knjig, neknjižnega gradiva in investicij v osnovna sredstva.

V letu 2018 je nabava knjig in neknjižnega gradiva skupno znašala 54.476,12 EUR. Knjižnica Laško je bogatejša za gradivo v skupni vrednosti 41.417,60 EUR, Knjižnica Radeče pa v vrednosti 13.058,52 EUR. Občina Laško je za knjižno in neknjižno gradivo prispevala 27.384,14 EUR, Občina Radeče pa 8.582,75 EUR. Ministrstvo za kulturo je za Laško gradivo v razredu 0 prispevalo 11.100,76 EUR, za gradivo v Radečah pa 3.539,23. Z lastnimi sredstvi smo skupno kupili za 3.869,24 EUR neknjižnega gradiva, kar izkazujemo v obliki stroška amortizacije v skupini 46.

Med osnovna sredstva oz. drobni inventar smo skupno zavedli skupno povečanje nabavne vrednosti zaloge knjig na 1.330.663,66 EUR in zaloge neknjižnega gradiva na 91.163,58 EUR. V enaki vrednosti smo na drugi strani izvedli odpis oz. povečali vrednost popravka vrednosti zaloge knjig in neknjižnega gradiva. Tako je sedanja vrednost drobnega inventarja enaka 0.

Sklad sredstev v upravljanju v podskupini 980, ki predstavlja in je enak našim obveznostim za osnovna sredstva v razredu 0, se je ob novih nabavah, prepisu stavbe Rimske Toplice in odpisih ter obračunani amortizaciji skupno povečal s 338.733,71 EUR na 418.797,09 EUR.

Obračunana skupna amortizacija iz registra osnovnih sredstev v znesku 20.703,66 EUR (19.231,40 EUR za stroškovno mesto Laško in 1.219,39 EUR za Radeče) je v na strani Laškega v znesku 18.031,37 EUR delno bremenila sklad sredstev v upravljanju in ga zmanjšala za to razliko. Preostanek 1.200,03 EUR smo pustili v obliki amortizacije na stroških, in sicer v znesku za katerega smo nakupili opremo s tekočimi lastnimi sredstvi. Enako smo na strani Radeč bremenili Radeški sklad v delnem znesku 500,75 EUR, preostanek amortizacije pa pustili na stroških v vrednosti nabave opreme za Radeče za 718.64 EUR.

Na dan 31.12.2018 je nabavna vrednost vseh opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev iz registra osnovnih sredstev znašala 775.395,52 EUR, sedanja vrednost v podskupini 980, pa 418.797,09 EUR. Sedanja vrednost sredstev v upravljanju Občine Laško znaša 414.449,09 EUR, sedanja vrednost sredstev Občine Radeče pa 4.348 EUR.

V skupino 98 - obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje vštevamo tudi presežke prihodkov preteklih let v podskupini 985, ki so v letu 2018 skupno znašali 13.865,22 EUR in prav tako predstavljajo vir za nakup osnovnih sredstev. Podrobneje jih bomo razdelili v razdelku D tega poročila. Skupaj s presežki preteklih let tako skupina 98 izkazuje skupno stanje 432.662,31 EUR (za primerjavo z lanskim letom, ko je bilo stanje 352.180,55 EUR). To so naše celotne obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od obeh občin.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10, 11,12,17,19

Stanje gotovine v vseh treh blagajnah skupine 10: Laško, Rimske Toplice in Radeče, ki jih knjigovodsko vodimo dnevno, je na dan 31.12.2018, znašalo 188,55 EUR. Stanje denarnih sredstev na računih v skupini 11 pa je na skupnem transakcijskem računu pa je znašalo 21.701,83 EUR.

V skupini 12 ob koncu leta 2018 nismo izkazovali kratkoročnih terjatev do kupcev. Kratkoročne terjatve do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov v skupini 14 pa so skupno znašale 25.018,97 EUR. Te terjatve v celoti predstavljajo terjatve do Občine Laško in Občine Radeče za decembrske plače in preostanek refundacije za decembrske materialne stroške.

V skupini 17 smo ob koncu leta izkazovali kratkoročne terjatve do državne institucije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije – ZPIZ, ki se vodi ločeno od ostalih proračunskih uporabnikov. Kratkoročne terjatve do tega zavoda izkazujemo z naslova invalidnine za zaposleno Ano Jančič v vrednosti 1.194,95 EUR.

Aktivne časovne razmejitve v skupini 19 v znesku 965,18 EUR se nanašajo predvsem na vnaprej plačane stroške naročin nekaterih revij in časopisov, zakupa podatkovnih baz in na plačane stroške zavarovalnih premij, ki niso vezane na koledarsko leto. Prav tako sem spada del kotizacije v vrednosti 400 EUR za izobraževanje zaposlene na Filozofski fakulteti za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva za bibliotekarski izpit.

Stanje vseh kratkoročnih sredstev v razredu 1, ki ga sestavljajo vse našete skupine 10, 11, 12, 17, 19, je tako ob koncu leta 2018 znašalo 49.150,47 EUR.

Skupna vrednost vseh sredstev v bilanci stanja oz. aktiva (razred 0 in 1) znaša 467.947,56 EUR.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

C) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 21, 22, 24 in 29

Skupne kratkoročne obveznosti razreda 2 so ob koncu leta 2018 znašale 35.285,25 EUR.

Velik del teh obveznosti so predstavljale obveznosti do zaposlenih v skupini 21 in sicer v znesku 21.298,18 EUR za decembrske plače. Preostalo večino kratkoročnih obveznosti v skupini 22 pa smo ob koncu leta dolgovali raznim dobaviteljem v skupnem znesku 9.993,81 EUR.

Če izpostavimo nekaj večjih, smo podjetju Adriaplin za ogrevanje stavbe v Laškem dolgovali 1.282,86 EUR, podjetju TEAL d.o.o. za nakup računalniške opreme 1.731,04 EUR, podjetju Boštjana Vrščaja Kabis s.p. 617,93 EUR za nakup beležk in pisal z našimi logotipi. Do prevoznega podjetja Nomago d.o.o. v znesku 331 EUR za prevoz UTŽO v Ljubljano. Dolg do Kum-Erjavec k.d. 480 EUR. Omenimo lahko tudi kakšnega od večjih dobaviteljev knjižničnega gradiva do katerih smo izkazovali dolg, npr. do podjetja Učila international d.o.o. 786,68 EUR, Mladinske knjige trgovine d.o.o. 508,95 EUR, Avrore As d.o.o. 272,93 EUR.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v skupini 23 so konec leta skupno znašale 551,77 EUR, pri čemer gre v glavnem za obveznosti do naših pogodbenih delavcev v izposojevališčih.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov v skupini 24 in so skupaj znašale 164,30 EUR. Upravi za javna plačila RS – UJP smo ob koncu leta tako dolgovali 12,65 EUR, Ministrstvu za javno upravo 49,76 EUR, Občini Laško za režijske stroške 37,92 EUR in Radioteleviziji Slovenije 7,54 EUR.

Ob koncu leta 2018 smo izkazovali tudi PČR - pasivne časovne razmejitve v skupini 29, ki predstavljajo odložene prihodke v znesku 3.277,19 EUR, za katere smo vnaprej pridobili denarna sredstva, a jih njihovo pripoznavanje uvršča med poslovne koristi prihodnjega obdobja. Govorimo o vnaprej zaračunanih članarinah v zvezi z Univerzo tretjega življenjskega obdobja, ki so vezane na študijsko leto, saj se bo del teh aktivnosti izvajal tudi v letu 2019. Uporabniki storitev univerze članarino plačajo v enkratnem znesku in jo koristijo v obeh letih.

D) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 98 (980 in 985)

Skupino 98 predstavljajo obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje od obeh ustanoviteljev, Občine Laško in Občine Radeče in znašajo skupno 432.662,31 EUR (lansko leto za primerjavo 352.180,55 EUR).

To skupino sestavljata sklad sredstev v upravljanju (v podskupini 980) v znesku 418.797,09 EUR, ki vrednostno ustreza sedanji vrednosti vseh opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev v razredu 0 (vključno s sedanjo vrednostjo vseh knjig in neknjižnega gradiva) ter nerazporejen presežek prihodkov preteklih let (v podskupini 985) v vrednosti 13.865,22 EUR.

Presežek prihodkov preteklih let nam zagotavlja fond oz. rezervo, v katero se stekajo vsakoletni presežki oz. dobički ob koncu poslovnega leta. Namen teh presežkov je, da z njimi lahko pokrivamo morebitno tekočo izgubo poslovnega leta in nabavljamo osnovna sredstva za katera nismo prejeli ustreznih namenskih sredstev v obliki dotacij. Tovrstno pokrivanje nakupa osnovnih sredstev sorazmerno zmanjšuje rezervo oz. kumulativni presežek prihodkov preteklih let podskupine 985, a se mu ob prenosu pozitivnega poslovnega rezultata istočasno tudi pripiše vrednost ugotovljenega dobička ob koncu leta.

Od presežka prihodkov preteklih let v letu 2018 odpade na Laško 11.486,71 EUR presežka, na Radeče pa 2.378,51 EUR presežka, skupno torej 13.865,22 EUR. V letu 2018 s tega naslova nismo pokrivali dela nabave osnovnih sredstev v znesku 1.200,03 EUR v Laškem, v Radečah pa 718,64 EUR. Te nabave opreme smo preko stroška amortizacije namreč pokrili s tekočimi presežnimi lastnimi sredstvi, torej blagajniškimi izkupički od prodaje vrečk, publikacij, izdelkov iz kavomata, zamudnin, članarin, fotokopiranja itd.

V letu 2018 je knjižnica za nakup novih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev od Občine Laško prejela namenska sredstva za investicije v znesku 3.000 EUR in od Občine Radeče 362,50 EUR za sorazmerno pokritje stroška izdelave nove spletne strani za knjižnico in njene enote. Kot že omenjeno, smo del nabave pokrili s tekočimi lastnimi sredstvi v skupni vrednosti 1.918,67 EUR.

Od Ministrstva za kulturo letos nismo prejeli dodatnih sredstev za nakup IKT opreme.

Skupna vrednost obveznosti do virov sredstev oz. pasiva v bilanci stanja je 467.947,56 EUR in je vrednostno enaka aktivni.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

– DOLOČENIH UPORABNIKOV

A) PRIHODKI

Konti podskupin 760,761

Celotni prihodki doseženi v letu 2018 so znašali 341.909,66 EUR (Laško 274.913,33 EUR in Radeče 66.996,33 EUR). To je tudi vrednost pravilno izkazanih prihodkov oddanih na AJPES. V tej vrednosti ni vključen velik del denarnih dotacij za knjige in neknjižno gradivo ter ostale investicije, ki jih prejemamo od obeh občin in Ministrstva za kulturo in se morajo voditi v skupini 98 kot namenska sredstva. Zato za lažjo predstavo in primerjavo s celotnimi planiranimi sredstvi za leto 2018 na tem mestu združujem podatke iz skupine 76 in 98.

Tako ugotovimo, da so celotna denarna sredstva, pridobljena v letošnjem letu, znašala 395.879,04 EUR (Laško 316.398,23 EUR in Radeče 79.480,81 EUR) in so bila nekoliko višja od načrtovanih 392.787,39 EUR (Laško 313.602,39 EUR in Radeče 79.185,00 EUR). Povišala so se namreč sredstva za plače in materialne stroške (stroški programa ODOS) v Laškem ter ob dogovoru financiranje višjih materialnih stroškov v Radečah, kjer se je povečal strošek študentskega dela za nadomeščanje porodniškega dopusta in strošek vzdrževanja prostorov in inštalacij zaradi menjave luči v Knjižnici Radeče.

Glavni prihodek predstavljajo dotacije iz proračuna Občine Laško v znesku 253.880,80 EUR. V ta znesek so vključena tudi dodatna sredstva za prireditve v letu 2018 v znesku 1.090 EUR, ki jih nismo predhodno planirali. Poleg tega zneska smo od Občine Laško prejeli še namenske dotacije za knjige in neknjižno gradivo v znesku 27.384,14 EUR ter dotacije za investicije v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva v znesku 3.000 EUR, ki se obeh primerih izkazujejo v skupini 98. Glavnino prihodkov predstavljajo sredstva za plače v višini 203.264,94 EUR.

Prihodki Občine Radeče so v tem letu znašali 63.176,41 EUR in so bili v glavnem namenjeni, plačam in materialnim stroškom. Od Občine Radeče pa smo prejeli še dodatna namenska sredstva za nakup investicij v vrednosti 362,50 EUR, ki so bila letos po dogovoru nižja od načrtovanih, saj smo razliko prejeli v obliki višje dotacije za pokritje materialnih – vzdrževalnih stroškov. Poleg tega smo prejeli še dodatna sredstva za nakup knjig in neknjižnega gradiva v vrednosti 8.582,75 EUR. Oboje ni razvidno med prihodki v skupini 76, saj se namenska sredstva vodijo v skupini 98.

Znotraj vseh prihodkov Občine Radeče so bili najvišji prihodki za pokritje plač, ki so v letu 2018 znašali 48.908,50 EUR.

Poleg navedenega je knjižnica od Ministrstva za kulturo prejela dodatna sredstva za knjižno in neknjižno gradivo v skupnem znesku 18.941 EUR, ker je nekoliko manj kot lani. Knjižnica Radeče je tako za nakup knjižnega gradiva s strani ministrstva prejela 4.735 EUR, Knjižnica Laško pa 14.206 EUR. Del teh sredstev (tisti, ki se pokriva stroške revij in podatkovnih baz), v skupnem znesku 4.301,01 EUR, izkazujemo v realizaciji, na prihodkih skupine 76. Preostali del, ki se nanaša na knjige in neknjižno gradivo pa v skupini 98 med namenskimi dotacijami za nabavo osnovnih sredstev.

Doseženi lastni prihodki v višini 12.310,85 EUR (Laško 9.686,70 EUR in Radeče 2.624,15 EUR) so bili v letošnjem letu le nekoliko nižji od skupnih načrtovanih prihodkov 13.050 EUR. Pridobljena lastna sredstva smo namenili nakupu knjižnega in neknjižnega gradiva in pokritju razlike pri nabavi osnovnih sredstev, za tisti del, za katerega nismo prejeli namenskih sredstev. Oboje smo v obliki stroška amortizacije vrnil v ustreznem znesku na stroške v skupini 46. Gre za lastne prihodke iz naslova članarin, zamudnin, opominov, kopiranja, donacij lokalnih podjetij in prihodki pridobljeni s prodajo lastnih publikacij, promocijskih vrečk in napitkov iz kavomata v Laškem, ki so poleg pridobljenih najemnin v Radečah z naslova oddaje prostorov za namene volitev edini tržni prihodki znotraj poslovanja Knjižnice Laško in Radeče v skupnem znesku 547,90 EUR.

Ločeno od zgoraj omenjenih lastnih prihodkov v realizaciji na strani Laškega izkazujemo lastne prihodke z naslova Univerze za tretje življenjsko obdobje - UTŽO, saj smo v ta namen uvedli posebni stroškovni mesti tako na prihodkovni kot odhodkovni strani. Ti prihodki so v letu 2018 znašali skupno 7.150,59 EUR in so bili pridobljeni z zaračunavanjem tečajev, izletov in članarin uporabnikom teh storitev.

B) ODHODKI

Konti podskupin 460, 461, 462, 464, 465, 468

Celotni odhodki v izkazu uspeha in realizaciji so v letu 2018 znašali 341.491,28 EUR (na strani Laškega 274.633,70 EUR, na strani Radeč 66.857,58 EUR odhodkov), vendar tu ni všteti odhodkov, ki se ne vodijo več v skupini 46, ampak v razredu 0 in sicer z naslova nabave investicij v vrednosti 3.362,50 EUR (stroške preostalih investicij krijejo lastna sredstva v skupnem znesku 1.918,67 EUR) ter odhodkov zaradi nabave knjig in neknjižnega gradiva v znesku 50.606,88 EUR (preostalo neknjižno gradivo v znesku 3.869,24 EUR krijejo lastna sredstva in se prikazujejo med odhodki leta 2018).

Ugotovimo, da celotna porabljena sredstva v letu 2018 znašajo 395.460,66 EUR, kar je več kot lani in tudi več kot smo načrtovali 392.787,39 EUR. Razloge za to smo že omenili pri razlagi prihodkov tega obdobja.

Porabljena sredstva so na strani Laškega so tako znašala 316.118,60 EUR, na strani Radeč pa 79.342,06 EUR. V te vrednosti so vključeni odhodki za nabavo celotnih osnovnih sredstev, tudi knjig in neknjižnega gradiva.

Največji strošek knjižnice predstavljajo plače in drugi osebni prejemki zaposlenih, ki znašajo 252.173,40 EUR (63,76 % celotnih stroškov). Sledijo stroški nabave knjižnega gradiva v višini 65.720,69 EUR (16,62 % celotnih stroškov). Tako 19,62 % preostalih stroškov predstavljajo programski, neprogramski stroški in stroški posameznih projektov.

C) POSLOVNI IZID

Razlika med celotnimi prihodki in odhodki izkazuje pozitiven poslovni rezultat oz. presežek prihodkov nad odhodki v skupni vrednosti 418,38 EUR in sicer na strani Laškega 279,63 EUR, medtem ko Knjižnica Radeče izkazuje presežek v višini 138,75 EUR.

Razlog za pozitivni poslovni rezultat lahko pripišemo nekoliko višjim lastnim prihodkom. Računovodsko ugotovljen presežek smo v celoti pripisali rezervi v skupini 98 in tako povečali presežek prihodkov preteklih let za ta znesek.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica Laško ni zadolžena, zato se na izkazu financiranja določenih uporabnikov izkazuje le letošnje *zmanjšanje* denarnih sredstev na računih v višini 102,68 EUR. Zmanjšanje denarnih sredstev je izkazano v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (razlika med skupinama 79 in 49).

Pripravila:
Nina Mlakar, uni.dipl.ekon.

Laško, 27. 2. 2019

